

Schoutstraat 5
2981 EZ Ridderkerk
Tel: 0180 - 432350
www.swor.nl
info@swor.nl

Gemeente Ridderkerk
Het College van Burgemeester en Wethouders van Ridderkerk
Postbus 271
2980 AG Ridderkerk

Ridderkerk, 20 september 2011

Betreft: advies concept beleidsplan WMO

Geacht College,

Hiermee regeer ik op uw brief van 1 september dit jaar waarin u advies vraagt als input voor het vaststellen van het definitieve WMO beleidsplan. Het voorliggende concept is helder en actueel. De eerste hoofdstukken geven prima aan wat de huidige situatie is en in welk omslagpunt we zitten, zowel wat de fase van de WMO betreft als wat eigen verantwoordelijkheid van mensen, de kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl betreft. Goed dat al deze facetten erbij betrokken zijn.

Alhoewel het onderwerp vergrijzing binnen de gemeente met regelmaat genoemd wordt als belangrijk onderwerp / speerpunt voor de komende jaren, vind ik daar specifiek niet zoveel over terug in het concept beleidsplan. Ik begrijp dat dit niet op organisatieniveau kan omdat er binnen de gemeente veel partijen zijn die daar een bijdrage aan leveren. In algemene termen zou dit echter wel kunnen.

Mijn advies is dan ook om aandacht te besteden aan het onderwerp vergrijzing / ouderen, door het op onderstaande manier op te nemen in de verschillende prestatievelden in het beleidsplan WMO. Dit advies is afgestemd met onze accountmanager binnen de gemeente, mevrouw M. van Duijn.

2.2. Signalering en preventie (de nummers refereren aan de nummer in het concept beleidsplan)
Wat gaan we daarvoor doen: Ouderen worden in een voor/vroeg stadium van de problemen bereikt en in staat gesteld om zodanig met hun problemen om te gaan dat belemmeringen en verergering wordt uitgesteld (vroegsignalering en preventie).

3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Wat gaan we daarvoor doen: Er is een samenhangend informatie, advies en ondersteuningsaanbod van welzijnsactiviteiten en welzijnsdiensten gericht op het zelfstandig kunnen participeren in de samenleving van verminderd zelfredzame ouderen en gericht op het voeren van de regie over het eigen leven.

4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorgers staan reeds prima verwoord in het beleidsplan. Met betrekking tot vrijwilligers:
Wat gaan wij daarvoor doen: Vrijwilligers die zich (willen) inzetten voor de Ridderkerkse samenleving, zijn op de hoogte van het vrijwilligersaanbod bij onze maatschappelijke partners, kunnen er verzekerd van zijn dat hun belangen worden behartigd (met name begeleiding, (verzekering) en er aandacht is voor deskundigheidsbevordering.

Wat gaan wij daarvoor doen: Vrijwilligers die zich inzetten voor de Ridderkerkse samenleving, leveren met hun inzet (zowel lokaal als wijkgericht) een bijdrage aan activiteiten en diensten gericht op vroegsignalering, preventie, ontmoeting, ontspanning, zingeving en zelfredzaamheid.

5. Bevorderen deelname aan maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren en

6. Verlenen van voorzieningen voor zelfstandig functioneren of deelname aan het maatschappelijk verkeer

Wat gaan we daarvoor doen: Het realiseren van een samenhangend aanbod van welzijnsactiviteiten en welzijnsdiensten voor verminderd zelfredzame ouderen gericht op vroegsignalering en preventie.

Wat gaan we daarvoor doen: Verminderd zelfredzame ouderen worden in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan eigen en door anderen georganiseerde activiteiten ter voorkoming van sociaal isolement en ter bevordering van de zingeving(ontmoeting en ontspanning).

Ketensamenwerking

Wat gaan we daarvoor doen: Samenwerkende partners in de keten wonen, welzijn en zorg maken afspraken om een sluitende aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen: Ouderen waarbij er noodzaak is tot ingrijpen, kunnen rekenen op een snelle en adequate doorverwijzing naar passende voorzieningen (toeleiding en sluitende aanpak).

Met het opnemen van bovenstaande, wordt het beleidsplan aangevuld met concrete actiepunten rondom de vergrijzing. Daarnaast sluit het aan bij de systematiek van beleidsgestuurde contractfinanciering en bij de meerjarenafspraken die met onze organisatie gemaakt zijn voor de jaren 2012–2016. Dit is tevens de looptijd van het nieuwe WMO beleidsplan.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende handvatten te hebben aangereikt om het WMO beleidsplan nog meer verdieping te geven.

Hoogachtend,

Mw. S.A.Rollema
Directeur SWOR & Steunpunt Mantelzorg Ridderkerk

cc. Mw. I. Jager, afdeling SPO
Mw. M. van Duijn, afdeling SPO

Afz. | Postbus 21217 | 3001 AE Rotterdam

Gemeente Ridderkerk
Afdeling Sturing en Beleid
Mevrouw I. Jager-Twiest
Postbus 271
2980 AG RIDDERKERK

Datum 27 september 2011
Referentie mde/alo
Pagina 1/4
Onderwerp advies conceptbeleidsplan Wmo Ridderkerk 2012 - 2016

Geachte mevrouw Jager,

Op 1 september 2011 heeft u ons een brief gestuurd, waarin u om feedback vraagt op het conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016. Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kwetsbare burgers willen wij hier graag gebruik van maken. Middels deze brief willen we u de volgende aanbevelingen doen.

Algemeen

In het conceptbeleidsplan wordt nadrukkelijk de lijn van vernieuwing van de prestatievelden weergegeven, waarbij signalering en preventie belangrijke ijkpunten zijn. Het gemeentelijk beleid zal meer gaan inspelen op verbinding en verbreding tussen gemeente, maatschappelijke partners en de burgers. MEE Rotterdam Rijnmond haakt hier graag bij aan, opdat het welzijn van mensen met een beperking wordt verbeterd.

Burgers met een beperking die tijdelijk niet meer zelfredzaam zijn, zullen in de nabije toekomst meer en meer een appel doen op gemeentelijke voorzieningen. In het conceptbeleidsplan zien we dat u daarvoor een drietal uitgangspunten hanteert: de eigen verantwoordelijkheid van de burger, het vraaggericht organiseren en ketensamenwerking.

De eigen verantwoordelijkheid is volgens u niet alleen een recht, maar ook een plicht van de burger. De inspanningen die u wilt leveren voor het bevorderen van de zelfredzaamheid, zien wij als positief. Burgerparticipatie is hierbij een belangrijk begrip. We zien dit echter beperkt terug in het Wmo beleidsplan en lichten dat graag toe bij punt 1.

Daarnaast vragen we u om goed te kijken bij welke doelgroepen het bevorderen van de zelfredzaamheid wordt bemoeilijkt en welke ondersteuning noodzakelijk is. Toelichting hierover vindt u bij punt 2 en 3.

Om vraaggericht te organiseren ligt er een belangrijke taak bij de uitvoering van 'het gesprek'. Bij punt 4 willen wij daar een nadere toelichting op geven.

Datum 27 september 2011
Referentie mde/alo
Pagina 2/4

Tot slot vindt MEE het van wezenlijk belang dat structurele samenwerkingsverbanden en ketensamenwerking worden voortgezet, zodat mensen met een beperking niet tussen wal en schip vallen. Signalering en preventie (ook een van de maatschappelijke taken van MEE) zijn van groot belang om de mogelijkheden voor mensen met een beperking om mee te doen in de samenleving, te vergroten.

1. Burger participatie

Het conceptbeleidsplan heeft een pragmatische insteek. De gemeentelijke ambities, vertaald naar Wmo beleidsdoelen, zijn helder beschreven. Daarbij wordt ook duidelijk beschreven welke acties er van het maatschappelijk middenveld worden verwacht. Eveneens is een duidelijk kader geschetst wat er van de burger mag worden verwacht. De maatschappelijke effecten worden daarbij omschreven. Daarentegen zijn welomschreven doelen en resultaten voor de burger beperkt weergegeven. De Wmo is immers een driehoek tussen burger, het maatschappelijk middenveld en de overheid. Voor het verbeteren van de kwaliteit en de professionaliteit in relatie tot de burger, is het belangrijk dat de richting en uitvoering van de te nemen acties voor de burger van duidelijke betekenis is. Professionals dienen dicht bij de burgers te blijven om kwetsbare burgers te ondersteunen bij het inschakelen van de eigen kracht en het eigen netwerk. Dit met als doel dat mensen daarbij zelf de regie kunnen houden, zelfredzaam kunnen zijn en daardoor daadwerkelijk kunnen participeren in de samenleving. In het beleidsplan komt dit minimaal aan bod (hoofdstuk 4, participatie). Hoofddoel van de Wmo is dat iedereen mee kan doen. Hoe groter het participatievermogen van de burger, hoe meer betrokkenheid en verbinding van die burgers met elkaar in de samenleving. Het zou wenselijk zijn om dit meer in uw plan naar voren te laten komen, zodat de Wmo werkelijk de (kwetsbare) burger bereikt.

2. Visie op en bereik van burgers met een licht verstandelijke beperking (LVB doelgroep)

In de politiek wordt gewerkt vanuit de gedachte dat mensen met een licht verstandelijke beperking (oftewel mensen met een beperkt intellectueel vermogen, doorgaans met een IQ van 70-85) lichte en beperkte problemen ervaren in het dagelijks leven. De problematiek van mensen met een licht verstandelijke beperking wordt hierdoor ernstig miskend. Deze groep heeft vaak bijkomende problematiek, zoals psychische, psychosociale problematiek of autismespectrumstoornissen (ASS), die worden geuit in gedragsproblemen. Zij komen vaak uit een lage sociaal economische klasse en hebben veelal een beperkt sociaal (steun)netwerk. Ze hebben geen inzicht in eigen beperkingen en overzien niet de consequenties van eigen handelen. Dit maakt deze groep extra kwetsbaar. Verder is kenmerkend dat de doelgroep beïnvloedbaar is; met risico's op individueel en samenlevingsniveau voor vroegtijdige schooluitval, werkloosheid, criminaliteit, loverboypraktijken, zwerven, schulden, huisuitzetting, opvoedingsproblemen, uithuisplaatsing, misbruik en mishandeling.

Datum 27 september 2011
Referentie mde/alo
Pagina 3/4

Vaak zijn ze 'streetwise' en verbaal sterk, waardoor zij op te hoog niveau worden aangesproken. Deze groep heeft zelf wel het gevoel dat zij de regie hebben en dat zij zelfredzaam functioneren en daardoor kunnen de individuele en maatschappelijke effecten groot zijn.

Collectieve arrangementen sluiten veelal niet aan bij de behoeften, vaardigheden, wensen en mogelijkheden van deze groep. Daarnaast hebben veel van deze kwetsbare burgers eerder ondersteuning ontvangen middels de inzet van AWBZ zorg (Begeleiding individueel). Dit was niet voor niets, omdat ook binnen de AWBZ collectieve voorzieningen niet voorhanden waren. Daarmee willen wij niet zeggen dat deze begeleiding een-op-een door de gemeente moet worden overgenomen. Er zal wel goed gekeken moeten worden naar oplossingen op maat. Het conceptbeleidsplan is naar ons idee teveel geënt op het ontwikkelen van collectieve arrangementen c.q. voorzieningen. Een gemiste kans als blijkt dat een groot deel van de kwetsbare burgers geen gebruik gaat maken van deze arrangementen. Maatwerk voor deze groep is van groot belang.

Deze kwetsbare groep heeft nauwlettend onze aandacht. Belangrijk is dat zij aan de 'voorkant' worden benaderd en dat er voor hen voorwaarden worden geschapen voor verdere ondersteuning, gericht op zelfredzaamheid, het versterken van de eigen kracht en het vergroten van het sociale netwerk.

3. Empowerment

Bij mensen met een beperking werd door de politiek, de gemeenten en de samenleving vaak uitgegaan van hun beperking; hoe ernstiger de beperking, hoe meer, beter en sneller men aanspraak kon maken op bestaande voorzieningen. Er werd niet gekeken naar hun capaciteiten en mogelijkheden. Het is essentieel om een visie te ontwikkelen op het versterken van het individu. Dit betekent in eerste instantie inzetten op empowerment. Mensen met een beperking moeten worden geholpen te kijken naar hun mogelijkheden. Als mensen empowerd zijn, kunnen ze op hun eigen kracht en capaciteiten worden aangesproken. Dit betekent dat men zelfredzamer wordt en op een goede manier de eigen regie kan behouden.

4. Het Gesprek en collectieve arrangementen

Veel beperkt zelfredzame mensen vragen zelf niet om ondersteuning, laat staan dat zij een hulpvraag kunnen definiëren. Het is van wezenlijk belang hoe 'het gesprek' met beperkt zelfredzame burgers wordt vormgegeven: een benadering dicht bij de burger, waarbij een vertrouwensband wordt opgebouwd en waarbij de benadering toekomstgericht is. Dan is er toegang tot de daadwerkelijke vraag, is er zicht op de mogelijkheden, de omgeving en vaardigheden die kansen bieden voor de inzet van een duurzaam passende oplossing.

Datum 27 september 2011
Referentie mde/alo
Pagina 4/4

Tot slot willen we u vragen om de indicatiestelling voor arrangementen, mochten mensen bijvoorbeeld in aanmerking komen voor een collectief arrangement, niet in een te strak keurslijf te plaatsen. Indiciestelling werkt bureaucratie in de hand en maakt dat mensen weer meer afhankelijk worden.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Marcella Deters, beleidsmedewerker van MEE Rotterdam Rijnmond.

Met vriendelijke groet,

Marjolijne Lewis
directeur/bestuurder

Geachte mevrouw De Jager,

In antwoord op het schrijven van 01 september 2011 antwoord ik als volgt.

De gemeente Ridderkerk bedank ik hartelijk voor de gelegenheid die zij ook Riederborgh biedt het concept beleidsplan WMO 2012-2016 van advies te voorzien. Aan uw verzoek tot het uitbrengen van advies voldoe ik bij dezen dan ook graag.

1. Ik deel het geschetste knelpunt dat meer burgers zorg en welzijn nodig hebben terwijl de gemeente minder geld te besteden heeft. Dit probleem speelt nu al, maar het zal de gemeente de komende jaren vrijwel zeker in een haast onmogelijke spagaat brengen.
2. In dit verband vind ik het belangrijk op te merken dat ik de formulering van het knelpunt in het concept beleidsplan juist vindt, door niet (meteen) te spreken dat meer burgers recht hebben op zorg en welzijn, maar die nodig hebben. Immers, in de huidige situatie is het uitgangspunt te veel komen te liggen op de vraag waar men recht op heeft en niet op wat men nodig heeft. Deze situatie heeft tot een verregaande juridisering van de WMO geleid, met alle emoties en geld en energieverblindende situaties.
3. Ik deel de in het concept WMO beleidsplan genoemde principiële volgordes:
 - a. zelfzorg, mantelzorg, professionele zorg;
 - b. algemene, c.q. intersectorale voorzieningen, algemene sectorale voorzieningen, individuele voorzieningen.
4. Dat in het nieuwe beleid de eigen kracht van de burger centraal staat, vind ik terecht en winst. Hierbij passen m.i. enkele kritische algemene opmerkingen, te weten:
 - a. Wat mensen zelf kunnen blijkt in de praktijk vaak zeer beperkt te zijn. Mensen beschikken namelijk vaak maar over een beperkt sociaal netwerk en mensen uit dat beperkte netwerk hebben het vaak erg druk en / of wonen veraf. Ook komt het vaak voor dat mensen weigeren afhankelijk te zijn van anderen en willen hen ook niet tot last zijn. Aldus is onze praktijkervaring.
 - b. De kanteling is redelijk maar blijkt in de praktijk zeer moeilijk tot niet realiseerbaar, c.q. toepasbaar.
 - c. Het zal per situatie intensief zoeken zijn naar de juiste balans tussen zelfstandigheid voorwaarde voor de nodige hulp en ondersteuning.
 - d. De familie is wel vaak beschikbaar voor kleine incidentele hulpaanbod, zoals bezoek ziekenhuis, een boodschap doen, etc., maar niet voor structurele hulp.Uit deze ervaringsgegevens meen ik met reden te mogen concluderen dat het concept WMO beleidsplan in de Kanteling een goed uitgangspunt heeft, maar dat die in de praktijk ten aanzien van de individuele benadering in het vaststellen van de indicatie tot veel afstemming en inschattingsfouten (en daardoor tot ongewenste bureaucratie) zal leiden. In die gevallen is het bepaald niet denkbeeldig dat mensen een beroep zullen gaan doen op zwaardere zorg en dat leidt elders in de zorg onvermijdelijk tot hogere kosten. Onderzoeken ter zake tonen dit effect ook aan. In dat geval belanden we als samenleving (qua kosten) van de regen in de drup.
5. Dit laatste zou wellicht kunnen worden voorkomen door een aantal kaders in het WMO beleid expliciet op te nemen, hetzij als geïntegreerd onderdeel van de WMO, hetzij als flankerend beleid. Ik doel hierbij onder andere op de volgende mogelijkheden:
 - a. Maak een strikte scheiding tussen de doelen: zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen enerzijds en meedoen aan de samenleving anderzijds.
 - b. Definieer beide doelen SMART.
 - c. Definieer scherp welke problemen de gemeente NIET oplost. Wanneer in het concept beleid staat dat de gemeente niet alle problemen kan oplossen, dan wekt zij met deze formulering ten minste de indruk dat zij wel veel problemen kan oplossen. Ik denk dat dit niet zo is. Het vermogen van de gemeente is beperkt en wellicht veel beperkter dan men graag zou willen. In dit kader pleit ik voor een goed ontwikkelde verwachtingsmanagement.

- Het beleid is op dit en andere onderdelen m.i. te abstract en biedt te veel ruimte voor (onterechte, c.q. niet gewenste verwachtingen bij de burgers en daardoor claims en daaruit voortvloeiende teleurstellingen).
- d. Breng in het Wmo-budget een harde scheiding aan tussen budget voor voorzieningen (hulp bij het huishouden, ex Wvg voorzieningen) enerzijds en budget voor beleid (nieuwe taken als ondersteuning mantelzorg en versterking bestaand beleid).
 - e. Kies structureel voor een wijkgerichte aanpak. Sluit aan op de destijds ingedeelde woonzorgzones, die vrijwel naadloos synchroniseerden met de Ridderkerkse wijken. Hierbij noem ik ook de wijkaanpak. Het uitgangspunt is dat de eigen wijk, de eigen woning, het eigen gezin (in welke vorm dan ook) en de eigen sociale omgeving de beste plek is om op te groeien tot een zelfredzame en sociale volwassene, die de regie over het eigen leven voert en een bijdrage levert aan zijn omgeving en de samenleving. Ondersteuning is dus primair gericht op het in stand houden en versterken van het gezin, de sociale omgeving, de woonsituatie en de eigen thuissituatie.
 - f. Beschouw de aanwezigheid van mantelzorg niet als voorliggende voorziening bij een indicatiestelling voor een individuele Wmo-voorziening.
 - g. Bedien zwaarbelaste en overbelaste mantelzorgers niet enkel met respijtzorg (het tijdelijk overnemen van de zorg) te ondersteunen, maar ook, via een algemene voorziening, diensten ter ondersteuning van het eigen huishouden aan te bieden, waarbij de keuze aan de mantelzorger zelf is.
6. Ook noem ik het omklappunt als moment van (preventief) ingrijpen. De focus op het in stand houden van de eigen situatie geldt totdat een - nader te bepalen en definiëren - omklappunt wordt bereikt: het moment waarop de veiligheid van de betrokkene en/of de omgeving in gevaar komt. Het is noodzakelijk dat in situaties waar meerdere professionals betrokken zijn, al deze professionals met dezelfde vertrekpunten werken. Het mag niet zo zijn dat de ene professional werkt aan het versterken van een gezin, met als doel het gezin in stand te houden, en de andere professional werkt aan het uit elkaar halen van een gezin, uit oogpunt van bescherming van één of meer van de gezinsleden. Het omklappunt dient dus om expliciet te maken dat de inzet verandert van vrijwillige (maar actieve) bemoeizorg, naar niet-vrijblijvende inzet. Wanneer dat omklappunt precies bereikt wordt, hangt af van de situatie. Het is zaak om de criteria die daarbij passen met de professionals voldoende scherp uit te werken. Een voorbeeld is de risico analyse die ontwikkeld wordt voor de beoordeling van situaties met huiselijk geweld het bepalen van de knip wordt niet verrekend tussen deze twee budgetten.
7. De beoogde samenwerking tussen diverse partijen in de keten is qua visie goed, maar in de praktijk op onderdelen niet haalbaar. De in dezen noodzakelijke (voorbereidende) werkzaamheden door een organisatie van professionals vergen (veel) budget, waarvan de gemeente in haar beleid niet kan en mag veronderstellen dat (in ons geval) de zorgorganisatie dat zelf bekostigt. Immers, zorginstellingen mogen de beschikbaar gestelde (zeer beperkte) budgetten op basis van rechtens individueel toegekende indicaties niet ook aanwenden voor doeleinden die daarop geen betrekking hebben.
8. Een ander knelpunt betreft het feit dat zorginstellingen ten opzichte van elkaar concurrerende posities verkeren en opereren. Samenwerken en concurreren is in de praktijk een en ander maal een volstrekte onmogelijkheid gebleken. Deze samenwerking in het beleid veronderstellen zal zeker tot teleurstelling leiden. Ik pleit er daarom voor om de zorginstellingen in Ridderkerk per wijk, c.q. woonzorgzone te verdelen, zoals destijds bij de ontwikkeling daarvan ook uitgangspunt was. Met andere woorden: durf tussen de twee principes 'keuzevrijheid en kwaliteit van de keten', die zich in de praktijk gewoonweg niet tegelijkertijd verdragen, te kiezen in plaats van nu een nobel doch illusorisch doel na te streven.
9. Ketenzorg is alleen mogelijk als één partij de regie heeft en de financiering bij één partij ligt, die uiteraard ook de verantwoordingsplicht heeft.

10. Wat het werken in keten betreft, pleit ik voor vervlechting van partners. Vanuit het belang van de zorginstelling zal ten aanzien van het aanbod van de zorg- en dienstverlening op basis van samenwerking met strategische samenwerkingspartners het belangrijk zijn om op operationeel niveau de taken en verantwoordelijkheden te vervlechten tot een voor de cliënt natuurlijk geïntegreerd product.
11. In het verlengde van het vorige punt zou ik in het WMO beleid sterk de nadruk willen leggen op het stimuleren van waardecreatie voor de burger. Het gaat hierbij om slimme interventies die draagvlak hebben bij alle betrokken partijen en die voor de burgers aantoonbare meerwaarde hebben.
12. In het verlengde van de punten 10 en 11 pleit ik er voor om de verbinding tussen de prestatievelden op natuurlijke wijze tot stand te laten komen vanuit de genoemde vervlechting tot een voor de cliënt natuurlijk geïntegreerd product en die verbinding minder vanuit beleid te stimuleren.
13. De huishoudelijke hulp kent nu de HH1 en de HH2. Mijn advies is om deze scheiding op te heffen en uit te gaan van één vorm van HH. Tevens adviseer ik om de huidige criteria op basis voor toekenning van deze zorg te verzwaren, waardoor men minder gauw voor huishoudelijke hulp in aanmerking komt.
14. De gemeente zou er m.i. verstandig aan doen wanneer zij in het kader van algemene voorzieningen investeert in een digitale infrastructuur, onder andere door gratis internetfaciliteiten in heel de gemeente Ridderkerk aan te bieden. Daardoor worden tal van domotica-faciliteiten en zorg op afstand mogelijk en dat leidt tot verlaging van het aantal in te zetten professionele zorg en ondersteuning, minder reistijd, minder vervoerskosten. Ook biedt het kansen voor het ontwikkelen van de zgn. digitale community, waardoor (vooral oudere) mensen in staat zijn om op eenvoudige en comfortabele wijze met groepen mensen te communiceren.
15. De gemeente zou er m.i. verstandig aan doen om concentraties seniorenwoningen te bevorderen. Dit biedt tal van voordelen. Schaalgrootte maken dure sociale- en zorg infrastructuur financieel mogelijk, het stimuleert sociale contacten, burenhulp en onderlinge signalering, etc. Ook wordt daardoor reistijd voor zorgverlening (een zeer kostbare factor) beperkt. Door minder uren reistijd blijft er meer tijd voor zorg over. Dit laatste is van eminent belang, want onderzoeken wijzen uit dat reeds binnen enkele jaren rekening moet worden gehouden met een tekort aan personeel in de zorg die tot 50% kan oplopen. In de gemeente Ridderkerk is dit scenario al helemaal niet denkbeeldig, want de (beroeps)bevolking van Ridderkerk daalt de komende jaren sterk, terwijl de vergrijzing substantieel toeneemt.
16. Ten slotte. De kanteling is niet alleen het invoeren van een nieuw beleid en een nieuwe verordening, maar vooral ook een (geheel) andere wijze van gesprekken voeren met de burgers. Dit vraagt om een heuse cultuuromslag bij de burgers en alle andere betrokken partijen. Dit proces gaat zeker jaren duren. Dit element lijkt mij in het concept beleidsplan onvoldoende in rekening gebracht. Anders gezegd: laten wij onszelf niet te gauw 'rijk' rekenen.

Ridderkerk, 11 oktober 2011

J. van Dijke
Directeur Riederborgh

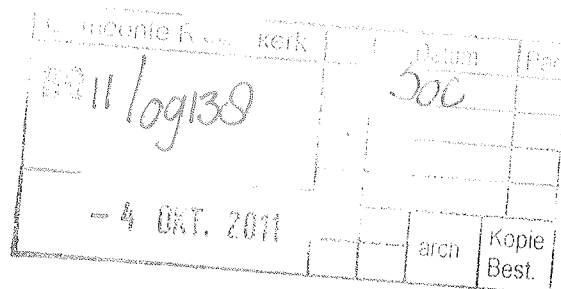
Gemeente Ridderkerk
t.a.v. mevrouw I. Jager - Twiest
Postbus 271
2980 AG RIDDERKERK

Aafje Hulphuis BARR B.V.
Aalborg 12
2993 LP Barendrecht

0180 642 233
hulphuis.barr@aafje.nl
www.aafje.nl/hulphuis

Rabobank 15.51.32.342
KvK 24476508

Datum 3 oktober 2011
Kenmerk LS/CG/MB/JvL
Uw kenmerk RU11/06075
Contactpersoon Claudine Garama
Onderwerp Concept beleidsplan Wmo 2012-2016

Geacht college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

Hartelijk dank voor uw conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik te reageren op dit conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016 en onze visie te geven op de Wmo in Ridderkerk. Het is goed te lezen en te ervaren dat u de maatschappelijke partners betreft bij de beleidsvoorbereiding van de gemeente.

Algemeen

Met dit conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016 heeft de gemeente een plan dat duidelijk de lijnen uitzet voor de toekomst en concrete handvatten biedt voor de uitvoering in de praktijk. De opstelling van Aafje thuiszorg huizen zorghotels én Aafje Hulphuis BARR kan zich kort samenvatten: wij willen graag medewerking verlenen aan de uitvoering van dit plan en de verwezenlijking van de hierin gestelde doelen. Er zijn een aantal specifieke woorden in uw beleidsplan die ons uitnodigen om nu alvast na te denken over de uitvoering zoals bijvoorbeeld 'onorthodoxe' initiatieven (pagina 8), de persoonlijke steuncoach (pagina 9) en wijkgericht werken (pagina 10).

In dit advies geven wij enerzijds een reactie op het conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016, anderzijds willen we u ook deelgenoot maken van onze visie waaruit wij werken en op welke wijze wij onze bijdrage in Ridderkerk kunnen leveren.

Reactie op het conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016

Onze reactie op het conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016 willen we voor de leesbaarheid per hoofdstuk en per prestatieveld aangeven. Alleen de prestatievelden waarop wij een reactie hebben, worden genoemd.

De lokale uitgangspunten voor de Wmo – ketensamenwerking (1.3)

Een extra actie zou kunnen zijn dat de gemeente van de betrokken samenwerkingspartners een proactieve rol verwacht waarbij samenwerking/gezamenlijkheid gezocht wordt in de cliëntondersteuning. Dit als antwoord op alleen het wijzen op 'de ander' en het voorkomen van de overlap in voorzieningen welke u (terecht) wilt voorkomen.

Verbinding en Verbreding (hoofdstuk 2)

Begrijpen wij het goed dat de insteek is dat wanneer de gemeente de kaders vaststelt, deze met de partners besproken worden? In de fase van de contractfinanciering wordt de directe verbinding gemaakt naar de prestatie-indicatoren die in bijlage 2, Financiën en Acties Beleidsplan Wmo 2012-2016, genoemd zijn.

De prestatievelden:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Reactie op actiepoint 1: de sociale kaart met voorzieningen aanvullen met een activiteitenkalender per seizoen wat tevens bijdraagt aan prestatieveld 6.

2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Reactie: toevoegen het belang van integrale signalering binnen het gezin en opvolging van alle bij het gezin betrokken partners. Ter illustratie zijn het vaak medewerkers van Hulpthuis bij het huishouden die binnen het gezin problemen signaleren.

3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

Reactie: het loskoppelen van De Wijzerplaats door de gemeente zodat een onafhankelijk informatieloket ontstaat betekent extra aandacht voor borging van de keten.

5. Bevorderen deelname aan maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren.
6. Verlenen van voorzieningen voor zelfstandig functioneren of deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Reactie op actiepoint 5: evaluatie van individuele voorzieningen. Wij nemen aan dat hier een evaluatie bedoeld wordt van zowel de dienstverlening als het proces van indicatie tot afronding.

In hoofdstuk 4 Participatie beschrijft u de Wmo-adviesraad waarbij u aangeeft dat de raad zich graag wil laten adviseren door vertegenwoordigers van representatieve aanbieders. Aafje biedt hierbij aan graag deze aanbieder te willen zijn voor u. Voor participatie bij het beleidsproces rond de Wmo, zowel de evaluatie van het bestaande beleidsplan als de Wmo-conferentie, was veel belangstelling van de maatschappelijke partners. Dit toont aan dat de betrokkenheid groot is, dat de partners graag met het gemeentebestuur mee denken en dankbaar gebruik maken van de mogelijkheid tot kennismaking en onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring. Wellicht is een jaarlijkse bijeenkomst in die vorm een mogelijk actiepunt, als tussentijdse evaluatie, waarbij alle partners en het gemeentebestuur met elkaar in gesprek komen.

In bijlage 2 Financiën en Acties Beleidsplan Wmo:

- Valt ons op dat een aantal prestatie indicatoren heel 'SMART' geformuleerd zijn, een aantal anderen zijn dat niet. Om de uitvoering van het beleidsplan tijdens en na de looptijd te kunnen evalueren en waar nodig bij te stellen graag alle indicatoren zo concreet mogelijk beschrijven.
- missen wij bij prestatieveld 1 eerste regel de zorg-en welzijnorganisaties als Aafje die uitvoerder en partner kunnen zijn om de gestelde doelen te bereiken.
- Missen we bij prestatieveld 3 2^e regel bij uitvoering Aafje, de Riederborgh wordt wel genoemd en de regel daarboven worden beide organisaties wel benoemd.

Wij bedanken u nogmaals voor de gelegenheid om te kunnen reageren op uw conceptbeleidsplan. Wanneer u vragen heeft over onze reactie kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groeten,

Marlène Balvert
Manager buurten BAR

Aafje thuiszorg huizen zorghotels
Torenmolen 1, 2986 GB Ridderkerk
06 5160 4781
marlene.balvert@aafje.nl

Mark van Son
Adjunct Directeur

Aafje Hulpthuis BARR
Aalborg 12, 2993 LP Barendrecht
0180 642 233
mark.van.son@aafje.nl

SINCE
1901

Bijlage Visie van Aafje op Wmo Ridderkerk

Wmo-proof

Aafje wordt door de gemeente Ridderkerk al enkele jaren in staat gesteld om voor kwetsbare thuiswonende ouderen betekenisvolle ondersteuning en begeleiding te bieden door, naast de huishoudelijke hulp, de subsidie van 'Toch Thuis'. Dit stimuleert ons en stelt ons in staat om de organisatie van Aafje in Ridderkerk van "AWBZ proof", meer "Wmo proof" te maken. In 2010 is Aafje buurtgericht gaan werken. Dit proces loopt in feite parallel aan het Wmo proof maken van de organisatie.

Onder Wmo proof maken bedoelen we dat we van onze medewerkers het volgende vragen:

1. Stimuleer bewoners in de buurten tot deelname aan activiteiten. Dit kan mogelijk gemaakt worden door faciliteiten als vervoer en door het organiseren van aantrekkelijke activiteiten waardoor buurtbewoners elkaar ontmoeten.
2. Vindt de sociaal geïsoleerde bewoners en betrek hen bij de activiteiten.
3. Lever een bijdrage aan de sociale cohesie in een buurt. Stimuleer, organiseer, faciliteer en ondersteun buurtbewoners (en mantelzorg, familie) om voor kwetsbare mensen van betekenis te zijn.
4. Zoek niet bij voorbaat de professionele oplossing voor vragen en problemen van kwetsbare mensen. Zoek ook de kracht in de omgeving (sociale netwerk).
5. Stimuleer dat ook kwetsbare mensen hun eigen kracht kunnen aanwenden voor zichzelf en voor anderen. Zie niet alleen hun kwetsbaarheid, maar ook hun kracht.

Vraaggericht organiseren (1.2), ketensamenwerking (1.3), signalering en preventie (2.2) en geven van informatie, advies en cliëntondersteuning (3.3)

Deze paragrafen van het conceptbeleidsplan Wmo 2012-2016 schetsen een beeld van de wijze van werken in de gemeente Ridderkerk. Daaraan kunnen en willen wij graag onze medewerking verlenen. Dit betekent meebouwen aan een sociale infrastructuur in de wijken en in de gemeente. Het accent wordt gelegd op de sociale infrastructuur. Een sociale infrastructuur biedt een belangrijke basis voor een vitale wijk en buurt. In een sociale infrastructuur worden verschillende strategieën verenigd ter oplossing van de (multi) problemen van buurtbewoners.

Deze strategieën zijn:

- **Ontmoeting en Presentie:** gericht op vindplaatsen. Vindplaatsen zijn dan de ontmoetingsplaatsen die laagdrempelige inloopvoorzieningen herbergen. In ons geval stellen wij graag Reyerheem, 't Ronde Sant en het Vondelpark beschikbaar als zo'n inloopvoorziening. Het vinden en verkrijgen van goede informatie, advies en steun zijn niet vanzelfsprekend. Kwetsbare burgers hebben vaak moeite met het vinden van de goede kanalen. Het kan deze burgers helpen indien zij mensen (professionals) in hun directe omgeving weten op wie zij gemakkelijk een beroep kunnen doen. Naar analogie van de wijkagent (een bekende voor de wijk en op straat aanspreekbaar, waardoor politie toegankelijker is) en huismeesters in wooncomplexen, kunnen ook functionarissen van zorg- en dienstverlenende organisaties zo'n rol (presentie) vervullen. Zo ontstaat in een wijk of buurt in feite een team van frontlijnwerkers die goed toegankelijk en aanspreekbaar zijn. Om het een team te laten zijn, is natuurlijk belangrijk dat zij elkaar onderling kennen en elkaar weten te vinden.

- **Gezichten:** als verbinders tussen de loketten (van De Wijzerplaats, voorts ook van de loketten van zorgverzekeraars). Bij Aafje zijn het (wijk)verpleegkundigen, casemanagers, coördinatoren vrijwilligerswerk (Aafje is uw maatje/buren voor burens). Professionals die in staat zijn tot het analyseren van problemen, tot het axiaal en lateraal verband weten aan te geven, tot het vinden en implementeren van een brede aanpak, tot oplossen van problemen en tot het begeleiden van burgers bij een herontwerp van hun leven waardoor zij weer in balans kunnen komen. Juist de meest kwetsbare bewoners komen niet uit eigener beweging naar De Wijzerplaats; via de laagdrempelige "gezichten" in de wijk is er meer kans dat kwetsbare bewoners bereikt kunnen worden en dat zij wel in contact komen met De Wijzerplaats.

- **Informatie en advies:** dit is de meest basale vorm. Zelfredzame burgers kunnen met behulp van informatie en advies (van vooral De Wijzerplaats) hun eigen probleem adequaat oplossen. Onder leiding van De Wijzerplaats kunnen in de wijken netwerken ontstaan van consulenten van De Wijzerplaats en de frontlijnwerkers. Zij kunnen dan een effectieve werkwijze ontwikkelen opdat men elkaar makkelijk en snel kan vinden ten behoeve van de klant. Ook kan zo onnodige overlap en teveel aan coördinatie vermeden worden, bijvoorbeeld ten aanzien van indicatiestelling. Indien een klant samen met een (wijk)verpleegkundige of een rayonmanager Thuishulp een aanvraag voor indicatie voorbereidt, kan vanuit De Wijzerplaats wellicht worden volstaan met een marginale toetsing. Voorwaarde is dan wel dat de betreffende wijkverpleegkundige een werkwijze volgt die door de gemeente c.q. De Wijzerplaats wordt gewenst.

- **Preventie:** gericht op gedrag. Gemeenten, zorgverzekeraars en/of zorg- en hulpverleners kunnen zich proactief richten op burgers. Zij kunnen hen daarbij attent maken op steunpunten (voor mantelzorgers bijvoorbeeld), op zelfhulpgroepen, op financiële regelingen (bijzondere bijstand bijvoorbeeld), op gezond gedrag (gezondheidsvoorlichting en –opvoeding (GVO) etc. Ook door het aanbieden van activiteiten (en het eventueel regelen van vervoer er naar toe) kan het “meedoen aan de samenleving” worden bevorderd en in stand worden gehouden. Actief participeren in de samenleving is gezondheidsbevorderend: het werkt positief op de levensdomeinen arbeid en presteren en op waarden, normen en inspiratie.

- **Signaleren:** gericht op het attent zijn op (andere) problemen en op het melden aan anderen die behulpzaam kunnen zijn bij het oplossen van deze problemen. De voorbeelden zijn legio van professionals die actief zijn achter de voordeur en aldaar zien dat diverse andere problemen dan waarvoor zij er zijn, zich voordoen. Zonder de privacy en de eigen beslissingsmacht van de burger aan te tasten, kan andere hulp (al of niet via De Wijzerplaats) ingeschakeld worden. Op dit moment zijn wij intensief bezig om onze medewerkers (in thuishulp) te instrueren in het adequaat signaleren.

- **Interventie:** gericht op het ingrijpen in probleemsituaties. In thuiszorg, maatschappelijke dienstverlening, door Sociale Dienst, jeugdzorg, huisarts, fysiotherapeuten etc. worden mensen ondersteund bij het oplossen van hun problemen. “Repareren en compenseren” zijn hierbij de motto’s.

In een wijk gaat het om een samenstel van deze strategieën. Binnen Aafje zijn we momenteel, in onze ambitie tot het “WMO-proof” werken, bezig met het verbinden van onze professionals die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de buurtnetwerken in de wijken van Ridderkerk, bijvoorbeeld in Drievliet/Het Zand. Naar buiten is het belangrijk (nog meer dan nu) de verbinding te vinden met De Wijzerplaats en andere maatschappelijke partners.

Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (4)

Binnen Aafje wordt veel aandacht geschonken aan het vrijwilligersbeleid en ondersteuning van mantelzorgers. Onder andere organiseren wij succesvolle bijeenkomsten voor mantelzorgers van klanten van de dagverzorging en dagbehandeling. Door onze persoonlijke benadering nemen veel mantelzorgers deel aan deze bijeenkomsten. In Ridderkerk staan vrijwilligers ons bij om aan de wensen van onze klanten tegemoet te komen, bijvoorbeeld in het project “Aafje is uw maatje”. Wij zoeken naar versterking van ons vrijwilligersbeleid.

We bevelen u aan om in de door u voorgenomen evaluatie van vrijwilligerswerk en het komende onderzoek naar nieuwe vormen van werving van vrijwilligers ook ons werk op dit gebied te betrekken. Graag willen we, o.a. samen met De Wijzerplaats, de SWOR en Connect2Act, het vrijwilligerswerk op een hoger plan brengen.

Extramurale begeleiding (overheveling AWBZ naar WMO in 2013/2014)

Nu de extramurale begeleiding van de AWBZ wordt overgeheveld naar de WMO, ontstaan kansen voor een buurtgerichte, brede aanpak. Niet alleen omtrent de begeleidingsfunctie, maar ook omtrent het vervoer. Vervoersmogelijkheden binnen Ridderkerk kunnen beter in samenhang gebracht worden zodanig dat het voor klant, gemeente en instellingen in verschillende opzichten een verbetering betreft: voor minder kosten een beter vervoer. Graag denken en doen we mee aan het verwezenlijken van zo'n aanpak.

WMO ADVIESRAAD RIDDERKERK

Secretariaat: Forel 76 - 2986 RA Ridderkerk
tel. 0180 422256

Het College van burgemeester en wethouders
van Ridderkerk
Postbus 271
2980 AG Ridderkerk

Gemeente Ridderkerk	Datum	Par.
RO11/09139	500	
- 4 OKT. 2011	arch.	K. d. Best.

Ridderkerk, 30 september 2011

Betreft: **Advies inzake Beleidsplan Wmo 2012 -2016**

Geacht college,

De Wmo-adviesraad Ridderkerk heeft kennis van genomen van het concept Beleidsplan Wmo 2012 -2016.
Het volgende willen wij graag onder uw aandacht brengen.

Algemeen

In het algemeen willen wij zeggen dat het beleidsplan op hoofdlijnen een evenwichtig stuk is en beknopt aangeeft wat de gemeente zal gaan doen. Wij zijn hier blij mee. De praktijk zal leren wat er van terecht gaat komen. De gedachte achter de Wmo is goed. Het proces van de Kanteling blijkt nu nodig om de Wmo goed tot haar recht te laten komen.

Het proces rond de PGB moet een waarschuwend voorbeeld zijn. Ook het PGB is in zijn kern een goede regeling: de cliënt heeft zelf de regie en kan zelf de zorg inkopen die hij/zij nodig heeft. Echter door fouten in de uitvoering wordt de regeling nu een politieke speelbal. Laten wij er met z'n allen voor waken dat de Wmo niet hetzelfde lot zal ondergaan.

De cliënt

De cliënt en wat hij/zij nodig heeft komt centraal te staan. Echter de meest kwetsbare mensen weten vaak niet de juiste weg te vinden in de doolhof van allerlei regelingen. De financieel gegoeden weten meestal de weg wel te vinden. De kwetsbare cliënten zullen actief moeten worden ondersteund om de Wmo goed tot zijn recht te laten komen. Hierbij moet ook de jeugd zeker niet worden vergeten.

In de Inleiding wordt aangegeven dat "De Kanteling" voor de gemeente belangrijk is en leidend zal zijn bij het ontwikkelen van Wmo-beleid. De Wmo-adviesraad onderschrijft dit van harte. De gegeven zorg gaat dan uit van de vraag van de cliënt.

Als daarop meteen volgt dat "collectieve voorzieningen gaan boven individuele voorzieningen en algemeen beleid voor specifiek beleid", dan roept dat de vraag op of hier geen botsing gaat ontstaan. Immers het werken vanuit de Kanteling is vraaggericht, terwijl bij de voorzieningen juist het aanbod centraal staat.

Het is voor iedereen duidelijk dat er spanning blijft bestaan tussen de beide uitgangspunten. Hoe dit in de praktijk gaat werken, is uit dit beleidsplan niet helder af te leiden.

Het grote gevaar is dat met name de financiën op enig moment de boventoon gaan voeren in het aanbod.

Graag hadden wij gezien dat uitgesproken werd dat bij botsing van beide uitgangspunten de zorg gezien vanuit de Kanteling voorrang krijgt.

De vraag van de cliënt

In hoofdstuk 1.2.1 wordt de vraag nader geduid. De uitgangspunten zijn helder.
Wat gebeurt er met een burger die zorgvragen heeft, maar buiten de doelgroepen valt?
Is er een vangnet voor de schrijnende gevallen?

Prestatieveld 2

De Jeugdzorg zal in de komende jaren anders georganiseerd gaan worden, dan nu het geval is. Met ingang van 2013 wordt de jeugdzorg in fasen overgeheveld naar de gemeenten. Dit proces moet in 2016 zijn voltooid.

Het gaat hier om een zeer ingrijpende operatie, waarbij veel op de gemeente en het Centrum voor Jeugd en Gezin afkomt. Vragen over toegang tot deze zorg, participatie van de cliënten en rechtsgelijkheid komen hier om de hoek kijken.

In 2012 zal de gemeente zich moeten voorbereiden om deze transitie met ingang van 2013 effectief te laten verlopen.

Het valt op dat over dit onderwerp niet wordt gesproken in het onderhavige beleidsplan, behoudens een korte duiding in de samenvatting.

Graag zouden wij de voornemens van de gemeente met betrekking tot de transitie van de Jeugdzorg in hoofdlijnen zien uitgewerkt in het beleidsplan.

Prestatieveld 3

Bij dit veld wordt opgemerkt dat wordt onderzocht of De Wijzerplaats een onafhankelijk informatieloket kan worden, los van de gemeente.

Dit uitgangspunt is meermalen door de Wmo-adviesraad als noodzakelijk naar voren gebracht.

Opvallend is dat bij de genoemde Acties bij dit prestatieveld, dit punt in het geheel niet meer wordt genoemd. Wij adviseren u om daadwerkelijk tot actie over te gaan.

Tenslotte wensen wij u wijsheid toe om de uitgangspunten van de Wmo op de meest optimale wijze te verwezenlijken voor de burgers van de gemeente Ridderkerk.

Met vriendelijke groet,

Namens WMO-adviesraad

H. van der Jagt
Voorzitter

A. van Zwiene
Secretaris

1. Input WMO concept beleidsplan 2012 – 2016 van Sport en Welzijn.

We hebben met belangstelling kennis genomen van de notitie van de gemeente over de WMO. Als Sport en Welzijn zien we veel kansen en mogelijkheden om de Ridderkerkse burgers in staat te stellen hun eigen leven zoveel als mogelijk is vorm te geven. Eigen verantwoordelijkheid is belangrijk. Voor veel mensen vanzelfsprekend. Echter er is ook een categorie die een steun in de rug nodig heeft om de verantwoordelijkheid te nemen of vorm te geven.

In deze notitie geven we een aantal algemene opmerkingen op het beleidsplan en gaan daarna in op een aantal actuele thema's om vervolgens langs de beschrijving van de prestatievelden en de kansen die er liggen te komen tot een overzicht van een aantal praktische opmerkingen op de notitie.

De wijk als schaal waarin goed en overzichtelijk gewerkt kan worden zien wij als heel belangrijk. Niet dat de inwoners zich allemaal identificeren met die wijk maar het gaat om de schaal en het overzicht voor de samenwerkende partners.

Wat Sport en Welzijn betreft is dit een notitie die geen eendoordeel geeft over een notitie van de gemeente maar is het veel meer bedoeld als onderdeel van een gezamenlijke tocht naar de meest effectieve invulling van het WMO terrein, in relatie tot elkaar en tot alle andere partners die een rol vervullen.

Aandachtsgebieden voor sport en welzijn:

- vroegtijdig signaleren, benoemen en oplossen van vraagstukken ter voorkoming van verergering van het probleem,
- het oplossen van minder zichtbare problemen,
- tegengaan van schooluitval, overlast van en door jongeren, het beperken van verloedering van buurten en wijken, het beheersen van collectieve uitgaven, ouderenzorg, jeugdzorg en samenwerken met politie, justitie en corporaties.

Vanuit bestaande beleidskaders zijn voor de nabije toekomst zowel de WMO als het jeugdbeleid aanknopingspunten om de door SenW zelf gekozen domeinen **Onderwijs, Zorg en gezondheid, Ruimte en vrije tijd** aan elkaar te verbinden. Om deze verbinding vorm en inhoud te geven zal onze aanpak wijzigen van (ver)zorgen naar actief luisteren, zichtbaar zijn en samen aan de slag.

Met de invoering van de WMO hebben gemeenten er weer nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij gekregen. De WMO heeft als doelstelling dat iedereen kan meedoen aan de samenleving: alle burgers, ook die met een beperking. Investeren in welzijn is één van de belangrijke instrumenten om dit te bereiken.

Wij constateren dat bewonersgroepen in Ridderkerk in mindere mate bij de WMO betrokken worden terwijl ze wel actief zijn op het terrein. Hier is meer mogelijk. Dat blijkt ook uit de landelijke WMO monitor. Een van de hoofdoelen van de WMO, - burgers dragen met elkaar zelf verantwoordelijkheid voor hun fysieke en sociale omgeving- komt nog niet bepaald van de grond: bewonersgroepen voelen zich nog nauwelijks betrokken bij de WMO.

Uitgangspunten: WMO is participatiewet. Iedere burger heeft een verantwoordelijkheid tov de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van inwoners en hun directe omgeving. Aanspreken op eigen kracht. (ook met beperking heb je diverse mogelijkheden). Daarom ook het vrijwilligerswerk en mantelzorg (stevig) steunen. Vrijwilligerswerk en mantelzorg voeren taken uit waardoor mensen minder snel bij de gemeente hoeven aankloppen. (C2A, verenigingsondersteuning, MAs)

2. Algemene opmerkingen beleidsplan

- De uitgangspunten zoals benoemd namelijk de eigen verantwoordelijkheid en de ketensamenwerking onderschrijven we van harte. Tevens willen we ons inzetten om verbindingen aan te gaan teneinde het voor de burger zo overzichtelijk, toegankelijk en effectief mogelijk te maken.
- Daarvoor is het nodig om het totale welzijnsnetwerk en het zorgnetwerk een keer in beeld te brengen.
Er worden steeds verschillende partners en betrokkenen genoemd, maar nergens is een totaal overzicht te vinden van het gehele netwerk.
Na het in beeld brengen van dit netwerk kan er ook aangegeven worden waar verbindingen liggen, waar overdracht plaats vindt, welke rollen de verschillende partners innemen, wie er verantwoordelijk is etc.
Zo wordt duidelijker hoe zaken zijn georganiseerd en welke structuren er aanwezig zijn of nog beter moeten worden neergezet.
- De ketensamenwerking wordt als zeer belangrijk gezien en zoals gezegd: wij onderschrijven dat. Er moet worden voorkomen dat gemeente en partners los van elkaar dingen gaan doen. Hoe gaat dat georganiseerd worden?
- Partners moeten verbonden worden in de uitvoering. Misschien is het verstandig om ze al in een eerder stadium bij elkaar te brengen zodat er gezamenlijk een tactiek bepaald kan worden en rollen kunnen worden toegewezen. Ten principale gaat het om het verwezenlijken van (gemeentelijke, gemeenschappelijke) doelen. Deze moeten dan wel prominent benoemd zijn en voor de onderscheiden organisaties als richtpunt gelden.

Focus op Signalering en preventie

Uitgangspunt zou meer moeten zijn: indien mogelijk voorkomen van zorg. In het plan kan daar meer de nadruk op liggen. Hiervoor moet een strategie bedacht worden. Hoe gaan we dat doen? Ons voorstel is om verder in te zoomen op de processen om samen te zoeken naar de beste mogelijkheden. Dat begint al bij de baby's en peuters. Wie doet wat en met welk gevolg en hoe is de overdracht van informatie? Vinden we alles steeds opnieuw uit bij het kind of zorgen we voor een goed stelsel waarin de doorgaande lijn het belangrijkste is in het belang van het kind.

Er wordt teveel uitgegaan van huidige arrangementen en structuren. Om iets te bereiken kan/moet het anders.

- Ook hiervoor geldt: breng het netwerk goed in kaart. Wat wordt er nu gedaan aan signalering en preventie. Hoe is dit georganiseerd? Welke partijen zijn betrokken? Waar liggen verbindingen? Van hieruit kunnen verbeterpunten of uitbreidingen uitgewerkt worden.

Speerpunten

In het beleidsstuk zijn aan de hand van de prestatievelden ruime doelstellingen geformuleerd. Ons advies is om meer specifieke (strategische) doelstellingen te formuleren door de gemeente (bij voorkeur in samenwerking met de partners) waardoor de focus van allen gericht is op deze doelen. Met de doelen voor ogen kunnen de partners hun onderzoek beter vorm geven en richten. Hiermee wordt de uitvoering ook meer concreet gezet in het kader van de te verwezenlijken doelen.

Rol SenW

De rol van SenW is in de notitie niet expliciet aangegeven. In bijlage 2 wordt dit overigens wel nadrukkelijk duidelijk. De tabel maakt goed duidelijk met welke producten wij iets binnen de WMO doen. Ook voor anderen is het niet helder. Eerder hebben we al aangegeven dat het goed is om een en ander beter in beeld te brengen.

3. Thema's die nader ingevuld moeten worden.

De samenleving is als altijd in ontwikkeling. De verzorgingsstaat is niet meer en de verwachting is nu dat mensen het zelf doen. Het kost tijd om dat ook bij de mensen zelf te laten 'landen'. Het is nu nog te veel zo dat de overheid als tegenstander wordt gezien in plaats van bondgenoot, terwijl we in feite hetzelfde voor ogen hebben. Het is niet de schuld van de overheid dat we allemaal ouder worden en dat er steeds meer zorgmogelijkheden zijn. Het is iets waar we blij mee mogen zijn en waar we ook samen verantwoordelijkheid voor dragen.

- Opvoeden is een behoorlijk lastige opgave in deze tijd. Met name komt dit tot uiting in overlast. Van je troep laten slingeren tot de boel vernielen. Wat er in korte tijd in Slikkerveer gebeurt op de buurtsportlocaties is tekenend. Was het te voorzien? Waar zijn de ouders? Wij denken dat we ouders veel dichterbij de huid moeten zitten. Als je iets flikt ruim je het zelf op of je betaald de rekening. Ouders worstelen met de opvoeding. De kinderen lijken op de troon te zitten met de ouders ernaast als lakeien. Kinderen moeten perfect zijn (je hebt er maar één of twee van, tenslotte) en maar al te vaak is dat niet het geval. We zien steeds meer kinderen 'waar wat mee is'. De omgeving van ouders moet mee opvoeden. In ouderkamers die in ontwikkeling zijn kunnen ouders elkaar steunen. Daar kunnen we als organisaties veel meer samen optrekken. Het mag gezegd worden dat opvoeden een ingewikkelde klus is. Laat ouders er niet alleen voor staan.
- Handhaving. Consequent zijn in de opvoeding en consequent in de samenleving. Er moet goede afstemming zijn tussen jongerenwerk/opbouwwerk en politie. Het jongerenwerk bezoekt ouders in een aantal gevallen. Overlastgevers moeten belaagd worden. Door bewoners, politie, jongerenwerk enz. We willen investeren in die jongeren waar nog iets mee te doen is. Huisbezoek, soosbezoek. Opvoeden en handhaven begint thuis. Voor het jonger kind bij het consultatiebureau en Spel aan huis, de basisschoolleeftijd heeft schoolmaatschappelijk werk en eventueel Home Start. Met name aan het einde van de basisschool en het begin van het voortgezet onderwijs ligt nog braakliggend gebied. Dat is een risicomoment voor jongeren. Coach4you is daar overigens wel actief.
- Gezondheid
De inwoners zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor bevordering van een gezonde leefstijl. Bewegen is daarbij voor iedereen van groot belang. Te veel en verkeerd eten in combinatie met weinig beweging is slecht voor de gezondheid. In de komende jaren moet de focus liggen op meer bewegen en gezonder eten. Sport en Welzijn kan op dit terrein een hoop betekenen en in gang zetten. Vanaf de eerste jaren van het kind tot aan de ouderen in Ridderkerk. Aansluiten bij de leefstijl van de mensen en vandaar uit beweging bevorderen. Roken, drinken, blowen en dat soort gewoonten brengen schade toe aan je eigen gezondheid.
- Vergrijzing
Steeds meer mensen worden steeds ouder. Dubbele vergrijzing. Kosten van de zorg lopen uit de hand. Als mensen gezond leven en verantwoord bewegen dan kan de zorg uitgesteld worden. Mensen hebben er een eigen verantwoordelijkheid voor en het is logisch dat steeds meer de neiging bestaat om de kosten van ongezonde leefstijl bij de mensen zelf te leggen. In samenwerking met de woonvoorzieningen Reijerheem en Riederborgh kunnen we beweegprogramma's opzetten.
- Zorg en welzijn; of welzijn en (minder)zorg?
Uit onderzoek blijkt dat welzijnsactiviteiten zoals ontmoeting, ontwikkeling, bewegen enz. de zorg kan uitstellen. Bezien wat effectief daarvoor zorgt.

- Participatie

Burgers zijn mondig en weten wat ze willen. Maar als het er op aankomt verwachten ze vaak nog van de overheid dat die zaken oplost of regelt. Het moet helder zijn dat er een eerste verantwoordelijkheid voor mensen zelf ligt gericht op de eigen situatie en de omgeving waarin zij verkeren. Wat kan ik doen voor de samenleving ipv wat kan de samenleving voor mij doen. Burgers zijn goed in staat om mee te denken en te spreken over onderwerpen die de (woon)omgeving aan gaan. Formele inspraak enerzijds maar ook de burger gezien als medevormgever van beleid. De burger als deskundige van de eigen omgeving.

4. De civil society

In feite is de kern van de WMO de inzet van de civil society. De participerende actieve bewoner. Bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor hun leven en het oplossen van een aantal reguliere problemen rond opvoeding, burenruzies, overlast in de buurt, zorg voor elkaar.

Een goede verstandhouding met de burens heeft een belangrijk bijdrage in het welbevinden. Mensen die vrijwilligerswerk doen zijn overwegend gelukkiger dan zij die dat niet doen. Je kunt veel commentaar hebben op het werk van politie, woonvisie, jongerenwerk en wat dies meer zij. Maar neem als burger vanaf heden je eigen verantwoordelijkheid.

Als instanties moeten we niet (meer) het probleem gaan overnemen. Willen we dat de samenleving weer de kracht in zichzelf vindt dan moeten wij ook gezamenlijk een stap terug willen doen. Empowerment begint daar mee. Empowerment voor de individuele burger, het gezin en de burgers als geheel.

De Ketensamenwerking is voorwaarde voor het werken in een samenleving die ook zelf sterker wordt. Niet meer van het kastje naar de muur, maar helderheid aan de voordeur.

5. Prestatievelden

We willen nog wat verder inzoomen op de prestatievelden. Wat doen we al en wat zijn kansen die er liggen.

Prestatieveld 1. Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid

Jeugd en Jongerenwerk

Intergenerationeel werk

Wijkwerk, opbouwwerk

Sportstimulering, combinatiefuncties onderwijs verenigingen en buurt.

Wijkvoorzieningencentra

Vrijwilligerswerk

Brede school

Evenementen

Kansen: uitwerken beweegvisie, ondersteuning wijkverenigingen, per wijk in beeld brengen wat er is aan activiteiten en actoren, actoren in wijken samenbrengen, Leerbedrijf koppelen aan C2A (zie ook bijlage) en hen een rol laten spelen bij reïntegratie van personen met afstand tot de arbeidsmarkt. Ontmoeting bevorderen met bestaande voorzieningen, wijkgericht denken en (samen)werken, meer doen met VO onderwijs.

Prestatieveld 2. Op preventie gerichte ondersteuning jeugdigen met problemen en ouders met opvoeden.

Basis peuterspeelzaalwerk en VVE en Opstapje

Deelname aan JPT 12+

Ouderkamer

Ouderbetrokkenheid

MRT, bewegen op recept, club XTRA NRG, overgewicht doorgaande lijn ontwikkelen.

Kansen: Lokale zorgstructuur herijken, LEA meer structuur geven, problemen kinderen enerzijds en opvoeding anderzijds, twee kanten van eenzelfde medaille, aansluiting intensiveren met CJG, signaleren professionaliseren. Gezamenlijk preventieve programma's opzetten.

Prestatieveld 3. Het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning.

Wijkgerichte spreekuren

Jongeren informatie in de sozen

Sport advisering en ondersteuning

Pagina in de combinatie

Kansen: inrichting van Jongeren Informatie Punt (JIP), ouderensport, gericht op participatie en ondersteuning, afstemming organisatie en CJG.

Prestatieveld 4. Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers

Vrijwillerswerk vraag en aanbod

Ondersteuning vrijwilligersorganisaties en verenigingen

Senioren actief

Kansen: Het inschakelen van de civil society doet een enorm beroep op vrijwilligers en mantelzorgers. Vrijwilligerswerk versterken in structuren en in de wijken.

Prestatievelden 7-9 Het bevorderen van maatschappelijk verkeer van mensen met psychische of psychosociale problemen.

Kansen: er zijn diverse mogelijkheden voor handen in relatie bijvoorbeeld tot ontmoeten en bewegen.

Leerbedrijf / Vrijwilligerswerk / C2A / MAS

De gemeente zet in op partnerschap en allianties met betrokken partijen, het leerbedrijf SenW kan hier op aansluiten door initiatieven te ontplooiën die aansluiten bij het beantwoorden van "de vraag achter de vraag". Denk hierbij aan werkervaringsplekken en omscholingstrajecten voor:

- vroegtijdige schoolverlaters (minimale startkwalificatie),
- toeleiding tot niveau 1 van zwakke leerlingen en/of minder begaafden (werken naar vermogen),
- langdurig werklozen (participatie),
- nieuwkomers (inburgering en participatie)

Wellicht kan het leerbedrijf een rol spelen in het door ontwikkelen van de banenpool in samenwerking met Connect2Act tot een project-, antecedentebureau bij SenW. Een projectbureau waarbinnen bovenstaande doelgroepen een plaats vinden. Binnen dit projectbureau kunnen opdrachten en vraagstukken m.b.t laagdrempelige, low profit werkzaamheden worden opgepakt om maatwerk te leveren binnen de gemeente Ridderkerk. Werkzaamheden die op hun beurt weer een positieve bijdrage leveren aan de veiligheid en leefbaarheid van de publieke ruimte in Ridderkerk.

Signalering

Daarnaast leent het leerbedrijf zich bij uitstek tot het vroegtijdig signaleren van "probleem gevallen" op school en het aanbieden van een perspectief, doorgaande leerlijn en studieloopbaan advies. Hierdoor zullen meer leerlingen een bewuste en beter onderbouwde studiekeuze maken. Dit voorkomt voortijdig school verlaten.

Vragen en opmerkingen.

Pag 3 Wat wordt bedoeld met voorzieningen collectief of specifiek. Is er een overzicht?

Pag 5 hoe ziet rol maatschappelijke stages eruit als onderdeel van het netwerk?

Pag 6 Lokaal zorgnetwerk verder uitwerken, wie doet wat, wanneer en onderling relaties.

Pag 7 punt 2.1 3^e alinea de inzet maatschappelijke stages kan dat concreter uitgewerkt?

Pag 9 2^e alinea Signalering is naast CJG moet ook SenW staan (en anderen?)

Pag 10 onder het schema bij wijkgericht werken kan ook Brede School staan, laatste alinea laagdrempelige inloopvoorziening doet SenW al bv in Oost samen met Woonvisie en Politie en gemeente. Verder uitbouwen.

pag 11 4^e alinea sociale samenhang..... Hoe moet dit opgevat worden in het kader van de zelfredzaamheid van de bewoners?

7e alinea: de rol van de gemeente is fraai beschreven. We zien het graag zo.

Actie pt 3 er worden nav van opdracht uit LEA 2 nieuwe Brede Scholen gestart.

1. Input WMO concept beleidsplan 2012 – 2016 van Sport en Welzijn.

We hebben met belangstelling kennis genomen van de notitie van de gemeente over de WMO. Als Sport en Welzijn zien we veel kansen en mogelijkheden om de Ridderkerkse burgers in staat te stellen hun eigen leven zoveel als mogelijk is vorm te geven. Eigen verantwoordelijkheid is belangrijk. Voor veel mensen vanzelfsprekend. Echter er is ook een categorie die een steun in de rug nodig heeft om de verantwoordelijkheid te nemen of vorm te geven.

In deze notitie geven we een aantal algemene opmerkingen op het beleidsplan en gaan daarna in op een aantal actuele thema's om vervolgens langs de beschrijving van de prestatievelden en de kansen die er liggen te komen tot een overzicht van een aantal praktische opmerkingen op de notitie.

De wijk als schaal waarin goed en overzichtelijk gewerkt kan worden zien wij als heel belangrijk. Niet dat de inwoners zich allemaal identificeren met die wijk maar het gaat om de schaal en het overzicht voor de samenwerkende partners.

Wat Sport en Welzijn betreft is dit een notitie die geen eendoordeel geeft over een notitie van de gemeente maar is het veel meer bedoeld als onderdeel van een gezamenlijke tocht naar de meest effectieve invulling van het WMO terrein, in relatie tot elkaar en tot alle andere partners die een rol vervullen.

Aandachtsgebieden voor sport en welzijn:

- vroegtijdig signaleren, benoemen en oplossen van vraagstukken ter voorkoming van verergering van het probleem,
- het oplossen van minder zichtbare problemen,
- tegengaan van schooluitval, overlast van en door jongeren, het beperken van verloedering van buurten en wijken, het beheersen van collectieve uitgaven, ouderenzorg, jeugdzorg en samenwerken met politie, justitie en corporaties.

Vanuit bestaande beleidskaders zijn voor de nabije toekomst zowel de WMO als het jeugdbeleid aanknopingspunten om de door SenW zelf gekozen domeinen **Onderwijs, Zorg en gezondheid, Ruimte en vrije tijd** aan elkaar te verbinden. Om deze verbinding vorm en inhoud te geven zal onze aanpak wijzigen van (ver)zorgen naar actief luisteren, zichtbaar zijn en samen aan de slag.

Met de invoering van de WMO hebben gemeenten er weer nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij gekregen. De WMO heeft als doelstelling dat iedereen kan meedoen aan de samenleving: alle burgers, ook die met een beperking. Investeren in welzijn is één van de belangrijke instrumenten om dit te bereiken.

Wij constateren dat bewonersgroepen in Ridderkerk in mindere mate bij de WMO betrokken worden terwijl ze wel actief zijn op het terrein. Hier is meer mogelijk. Dat blijkt ook uit de landelijke WMO monitor. Een van de hoofdoelen van de WMO, -burgers dragen met elkaar zelf verantwoordelijkheid voor hun fysieke en sociale omgeving- komt nog niet bepaald van de grond: bewonersgroepen voelen zich nog nauwelijks betrokken bij de WMO.

Uitgangspunten: WMO is participatiewet. Iedere burger heeft een verantwoordelijkheid tov de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van inwoners en hun directe omgeving. Aanspreken op eigen kracht. (ook met beperking heb je diverse mogelijkheden). Daarom ook het vrijwilligerswerk en mantelzorg (stevig) steunen. Vrijwilligerswerk en mantelzorg voeren taken uit waardoor mensen minder snel bij de gemeente hoeven aankloppen. (C2A, verenigingsondersteuning, MAS)

2. Algemene opmerkingen beleidsplan

- De uitgangspunten zoals benoemd namelijk de eigen verantwoordelijkheid en de ketensamenwerking onderschrijven we van harte. Tevens willen we ons inzetten om verbindingen aan te gaan teneinde het voor de burger zo overzichtelijk, toegankelijk en effectief mogelijk te maken.
- Daarvoor is het nodig om het totale welzijnsnetwerk en het zorgnetwerk een keer in beeld te brengen.
Er worden steeds verschillende partners en betrokkenen genoemd, maar nergens is een totaal overzicht te vinden van het gehele netwerk.
Na het in beeld brengen van dit netwerk kan er ook aangegeven worden waar verbindingen liggen, waar overdracht plaats vindt, welke rollen de verschillende partners innemen, wie er verantwoordelijk is etc.
Zo wordt duidelijker hoe zaken zijn georganiseerd en welke structuren er aanwezig zijn of nog beter moeten worden neergezet.
- De ketensamenwerking wordt als zeer belangrijk gezien en zoals gezegd: wij onderschrijven dat. Er moet worden voorkomen dat gemeente en partners los van elkaar dingen gaan doen. Hoe gaat dat georganiseerd worden?
- Partners moeten verbonden worden in de uitvoering. Misschien is het verstandig om ze al in een eerder stadium bij elkaar te brengen zodat er gezamenlijk een tactiek bepaald kan worden en rollen kunnen worden toegewezen. Ten principale gaat het om het verwezenlijken van (gemeentelijke, gemeenschappelijke) doelen. Deze moeten dan wel prominent benoemd zijn en voor de onderscheiden organisaties als richtpunt gelden.

Focus op Signalering en preventie

Uitgangspunt zou meer moeten zijn: indien mogelijk voorkomen van zorg. In het plan kan daar meer de nadruk op liggen. Hiervoor moet een strategie bedacht worden. Hoe gaan we dat doen? Ons voorstel is om verder in te zoomen op de processen om samen te zoeken naar de beste mogelijkheden. Dat begint al bij de baby's en peuters. Wie doet wat en met welk gevolg en hoe is de overdracht van informatie? Vinden we alles steeds opnieuw uit bij het kind of zorgen we voor een goed stelsel waarin de doorgaande lijn het belangrijkste is in het belang van het kind.

Er wordt teveel uitgegaan van huidige arrangementen en structuren. Om iets te bereiken kan/moet het anders.

- Ook hiervoor geldt: breng het netwerk goed in kaart. Wat wordt er nu gedaan aan signalering en preventie. Hoe is dit georganiseerd? Welke partijen zijn betrokken? Waar liggen verbindingen? Van hieruit kunnen verbeterpunten of uitbreidingen uitgewerkt worden.

Speerpunten

In het beleidsstuk zijn aan de hand van de prestatievelden ruime doelstellingen geformuleerd. Ons advies is om meer specifieke (strategische) doelstellingen te formuleren door de gemeente (bij voorkeur in samenwerking met de partners) waardoor de focus van allen gericht is op deze doelen. Met de doelen voor ogen kunnen de partners hun onderzoek beter vorm geven en richten. Hiermee wordt de uitvoering ook meer concreet gezet in het kader van de te verwezenlijken doelen.

Rol SenW

De rol van SenW is in de notitie niet expliciet aangegeven. In bijlage 2 wordt dit overigens wel nadrukkelijk duidelijk. De tabel maakt goed duidelijk met welke producten wij iets binnen de WMO doen. Ook voor anderen is het niet helder. Eerder hebben we al aangegeven dat het goed is om een en ander beter in beeld te brengen.

3. Thema's die nader ingevuld moeten worden.

De samenleving is als altijd in ontwikkeling. De verzorgingsstaat is niet meer en de verwachting is nu dat mensen het zelf doen. Het kost tijd om dat ook bij de mensen zelf te laten 'landen'. Het is nu nog te veel zo dat de overheid als tegenstander wordt gezien in plaats van bondgenoot, terwijl we in feite hetzelfde voor ogen hebben. Het is niet de schuld van de overheid dat we allemaal ouder worden en dat er steeds meer zorgmogelijkheden zijn. Het is iets waar we blij mee mogen zijn en waar we ook samen verantwoordelijkheid voor dragen.

- Opvoeden is een behoorlijk lastige opgave in deze tijd. Met name komt dit tot uiting in overlast. Van je troep laten slingeren tot de boel vernielen. Wat er in korte tijd in Slikkerveer gebeurt op de buurtsportlocaties is tekenend. Was het te voorzien? Waar zijn de ouders? Wij denken dat we ouders veel dichter op de huid moeten zitten. Als je iets flikt ruim je het zelf op of je betaald de rekening. Ouders worstelen met de opvoeding. De kinderen lijken op de troon te zitten met de ouders ernaast als lakeien. Kinderen moeten perfect zijn (je hebt er maar één of twee van, tenslotte) en maar al te vaak is dat niet het geval. We zien steeds meer kinderen 'waar wat mee is'. De omgeving van ouders moet mee opvoeden. In ouderkamers die in ontwikkeling zijn kunnen ouders elkaar steunen. Daar kunnen we als organisaties veel meer samen optrekken. Het mag gezegd worden dat opvoeden een ingewikkelde klus is. Laat ouders er niet alleen voor staan.
- Handhaving. Consequent zijn in de opvoeding en consequent in de samenleving. Er moet goede afstemming zijn tussen jongerenwerk/opbouwwerk en politie. Het jongerenwerk bezoekt ouders in een aantal gevallen. Overlastgevers moeten belaagd worden. Door bewoners, politie, jongerenwerk enz. We willen investeren in die jongeren waar nog iets mee te doen is. Huisbezoek, soosbezoek. Opvoeden en handhaven begint thuis. Voor het jonger kind bij het consultatiebureau en Spel aan huis, de basisschoolleeftijd heeft schoolmaatschappelijk werk en eventueel Home Start. Met name aan het einde van de basisschool en het begin van het voortgezet onderwijs ligt nog braakliggend gebied. Dat is een risicomoment voor jongeren. Coach4you is daar overigens wel actief.
- Gezondheid
De inwoners zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor bevordering van een gezonde leefstijl. Bewegen is daarbij voor iedereen van groot belang. Te veel en verkeerd eten in combinatie met weinig beweging is slecht voor de gezondheid. In de komende jaren moet de focus liggen op meer bewegen en gezonder eten. Sport en Welzijn kan op dit terrein een hoop betekenen en in gang zetten. Vanaf de eerste jaren van het kind tot aan de ouderen in Ridderkerk. Aansluiten bij de leefstijl van de mensen en vandaar uit beweging bevorderen. Roken, drinken, blowen en dat soort gewoonten brengen schade toe aan je eigen gezondheid.
- Vergrijzing
Steeds meer mensen worden steeds ouder. Dubbele vergrijzing. Kosten van de zorg lopen uit de hand. Als mensen gezond leven en verantwoord bewegen dan kan de zorg uitgesteld worden. Mensen hebben er een eigen verantwoordelijkheid voor en het is logisch dat steeds meer de neiging bestaat om de kosten van ongezonde leefstijl bij de mensen zelf te leggen. In samenwerking met de woonvoorzieningen Reijerheem en Riederborgh kunnen we beweegprogramma's opzetten.
- Zorg en welzijn; of welzijn en (minder)zorg?
Uit onderzoek blijkt dat welzijnsactiviteiten zoals ontmoeting, ontwikkeling, bewegen enz. de zorg kan uitstellen. Bezien wat effectief daarvoor zorgt.

- Participatie

Burgers zijn mondig en weten wat ze willen. Maar als het er op aankomt verwachten ze vaak nog van de overheid dat die zaken oplost of regelt. Het moet helder zijn dat er een eerste verantwoordelijkheid voor mensen zelf ligt gericht op de eigen situatie en de omgeving waarin zij verkeren. Wat kan ik doen voor de samenleving ipv wat kan de samenleving voor mij doen. Burgers zijn goed in staat om mee te denken en te spreken over onderwerpen die de (woon)omgeving aan gaan. Formele inspraak enerzijds maar ook de burger gezien als medevormgever van beleid. De burger als deskundige van de eigen omgeving.

4. De civil society

In feite is de kern van de WMO de inzet van de civil society. De participerende actieve bewoner. Bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor hun leven en het oplossen van een aantal reguliere problemen rond opvoeding, burenruzies, overlast in de buurt, zorg voor elkaar.

Een goede verstandhouding met de burens heeft een belangrijk bijdrage in het welbevinden. Mensen die vrijwilligerswerk doen zijn overwegend gelukkiger dan zij die dat niet doen. Je kunt veel commentaar hebben op het werk van politie, woonvisie, jongerenwerk en wat dies meer zij. Maar neem als burger vanaf heden je eigen verantwoordelijkheid.

Als instanties moeten we niet (meer) het probleem gaan overnemen. Willen we dat de samenleving weer de kracht in zichzelf vindt dan moeten wij ook gezamenlijk een stap terug willen doen. Empowerment begint daar mee. Empowerment voor de individuele burger, het gezin en de burgers als geheel.

De Ketensamenwerking is voorwaarde voor het werken in een samenleving die ook zelf sterker wordt. Niet meer van het kastje naar de muur, maar helderheid aan de voordeur.

5. Prestatievelden

We willen nog wat verder inzoomen op de prestatievelden. Wat doen we al en wat zijn kansen die er liggen.

Prestatieveld 1. Bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid

Jeugd en Jongerenwerk

Intergenerationeel werk

Wijkwerk, opbouwwerk

Sportstimulering, combinatiefuncties onderwijs verenigingen en buurt.

Wijkvoorzieningscentra

Vrijwilligerswerk

Brede school

Evenementen

Kansen: uitwerken beweegvisie, ondersteuning wijkverenigingen, per wijk in beeld brengen wat er is aan activiteiten en actoren, actoren in wijken samenbrengen, Leerbedrijf koppelen aan C2A (zie ook bijlage) en hen een rol laten spelen bij reïntegratie van personen met afstand tot de arbeidsmarkt. Ontmoeting bevorderen met bestaande voorzieningen, wijkgericht denken en (samen)werken, meer doen met VO onderwijs.

Prestatieveld 2. Op preventie gerichte ondersteuning jeugdigen met problemen en ouders met opvoeden.

Basis peuterspeelzaalwerk en VVE en Opstapje

Deelname aan JPT 12+

Ouderkamer

Ouderbetrokkenheid

MRT, bewegen op recept, club XTRA NRG, overgewicht doorgaande lijn ontwikkelen.

Kansen: Lokale zorgstructuur herijken, LEA meer structuur geven, problemen kinderen enerzijds en opvoeding anderzijds, twee kanten van eenzelfde medaille, aansluiting intensiveren met CJG, signaleren professionaliseren. Gezamenlijk preventieve programma's opzetten.

Prestatieveld 3. Het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning.

Wijkgerichte spreekuren

Jongeren informatie in de sozen

Sport advisering en ondersteuning

Pagina in de combinatie

Kansen: inrichting van Jongeren Informatie Punt (JIP), ouderensport, gericht op participatie en ondersteuning, afstemming organisatie en CJG.

Prestatieveld 4. Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers

Vrijwillerswerk vraag en aanbod

Ondersteuning vrijwilligersorganisaties en verenigingen

Senioren actief

Kansen: Het inschakelen van de civil society doet een enorm beroep op vrijwilligers en mantelzorgers. Vrijwilligerswerk versterken in structuren en in de wijken.

Prestatievelden 7-9 Het bevorderen van maatschappelijk verkeer van mensen met psychische of psychosociale problemen.

Kansen: er zijn diverse mogelijkheden voor handen in relatie bijvoorbeeld tot ontmoeten en bewegen.

Leerbedrijf / Vrijwilligerswerk / C2A / MAS

De gemeente zet in op partnerschap en allianties met betrokken partijen, het leerbedrijf SenW kan hier op aansluiten door initiatieven te ontplooiën die aansluiten bij het beantwoorden van "de vraag achter de vraag". Denk hierbij aan werkervaringsplekken en omscholingstrajecten voor:

- vroegtijdige schoolverlaters (minimale startkwalificatie),
- toeleiding tot niveau 1 van zwakke leerlingen en/of minder begaafden (werken naar vermogen),
- langdurig werklozen (participatie),
- nieuwkomers (inburgering en participatie)

Wellicht kan het leerbedrijf een rol spelen in het door ontwikkelen van de banenpool in samenwerking met Connect2Act tot een project-, antecedentenbureau bij SenW. Een projectbureau waarbinnen bovenstaande doelgroepen een plaats vinden. Binnen dit projectbureau kunnen opdrachten en vraagstukken m.b.t laagdrempelige, low profit werkzaamheden worden opgepakt om maatwerk te leveren binnen de gemeente Ridderkerk. Werkzaamheden die op hun beurt weer een positieve bijdrage leveren aan de veiligheid en leefbaarheid van de publieke ruimte in Ridderkerk.

Signalering

Daarnaast leent het leerbedrijf zich bij uitstek tot het vroegtijdig signaleren van "probleem gevallen" op school en het aanbieden van een perspectief, doorgaande leerlijn en studieloopbaan advies. Hierdoor zullen meer leerlingen een bewuste en beter onderbouwde studiekeuze maken. Dit voorkomt voortijdig school verlaten.

Vragen en opmerkingen.

Pag 3 Wat wordt bedoeld met voorzieningen collectief of specifiek. Is er een overzicht?

Pag 5 hoe ziet rol maatschappelijke stages eruit als onderdeel van het netwerk?

Pag 6 Lokaal zorgnetwerk verder uitwerken, wie doet wat, wanneer en onderling relaties.

Pag 7 punt 2.1 3^e alinea de inzet maatschappelijke stages kan dat concreter uitgewerkt?

Pag 9 2^e alinea Signalering is naast CJG moet ook SenW staan (en anderen?)

Pag 10 onder het schema bij wijkgericht werken kan ook Brede School staan, laatste alinea laagdrempelige inloopvoorziening doet SenW al bv in Oost samen met Woonvisie en Politie en gemeente. Verder uitbouwen.

pag 11 4^e alinea sociale samenhang..... Hoe moet dit opgevat worden in het kader van de zelfredzaamheid van de bewoners?

7e alinea: de rol van de gemeente is fraai beschreven. We zien het graag zo.

Actie pt 3 er worden nav van opdracht uit LEA 2 nieuwe Brede Scholen gestart.

Raad met doelstelling belangenbehartiging
voor mensen met functiebeperkingen

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
T.a.v. Mevr. I. Jager
Postbus 271
2980 AG Ridderkerk

Adviescommissie Beleidsplatform Gehandicapten Ridderkerk(BGR)
Secretariaat: Korhoen 29
2986 CP Ridderkerk
Tel: 0180-433025
E-mail: Beleidgehandicapten.ridderkerk@gmail.com

Ridderkerk, 30 september 2011
Betreft: Advies Wmo Beleidsplan 2012 – 2016

Geacht college,

De Adviescommissie Beleidsplatform Gehandicapten Ridderkerk (nader te noemen Ac), heeft van u het verzoek gekregen een advies uit te brengen over het Wmo- Beleidsplan 2012- 2016. De Ac waardeert het dat zij van u de gelegenheid krijgt om u op deskundige wijze te adviseren. Daaraan wil de Ac graag voldoen. De Ac is daarbij als volgt te werk gegaan:

Tot stand komen van het advies.

Eerst zijn de afzonderlijk genoemde opmerkingen en aanvullingen van de bestuursleden van de Stichting Gehandicaptenraad Ridderkerk (GRR) geclusterd. Dit betreft in samenhang zowel de Wmo-Verordening 2012 als het Wmo- Beleidsplan 2012-2016. Daarnaast zijn het Quicksan Wmo- Beleidsplan van de rekenkamercommissie en de evaluatie van het Wmo- Beleidsplan 2008 -2011 grondig bestudeert. Vervolgens hebben drie deskundige adviescommissieleden het aangeboden Wmo- Beleidsplan 2012 – 2016 bestudeerd, waarin de input van de GRR en de uitkomst van de 2 genoemde rapportages zijn meegenomen en externe deskundigen om advies is gevraagd. Op deze wijze is er voor u een breed, samenvattend advies geformuleerd.

Opbouw van het advies.

In het advies zijn er diverse bestaande stukken van zowel de gemeente als de GRR ter onderbouwing toegevoegd om de samenhang te verduidelijken. Daarmee is het een lang advies geworden dat enige tijd zal kosten dit te lezen. Toch heeft de Ac gemeend dit zo te moeten doen, omdat gebleken is dat juist de samenhang, het overzicht verduidelijkt.

Inleiding.

De Ac heeft met grote aandacht en belangstelling het Wmo- Beleidsplan 2012 – 2016 bestudeert. De inleiding van het beleidsplan deed de Ac vermoeden, dat door de systematiek van “de Kanteling” te hanteren, er met een vernieuwende visie te werk is gegaan. Vooruitlopend op het uitgebrachte advies heeft de Ac moeten vaststellen dat dit onvoldoende het geval is.

Uitgangspunten van het advies.

De Ac heeft zichzelf de hierna volgende vragen gesteld waarop het Wmo- Beleidsplan 2012 – 2016 is getoetst.

1. Op welke wijze is de opbrengst van het rapport Quickscan Wmo- Beleidsplan 2009 van de rekenkamercommissie en de evaluatie van het Wmo- Beleidsplan 2008-2011 toegepast? (* Door het ontbreken van de uitkomstgegevens van de Wmo-Conferentie mei 2011, zijn deze niet mee gewogen in dit adviesonderdeel)
2. Verhoudt het Wmo- Beleidsplan 2012 – 2016 zich in goede orde tot de Wmo- Verordening 2012?
3. Waaruit bestaat de vernieuwde visie n.a.v. “de Kanteling” en hoe wordt deze toegepast in het Wmo- Beleidsplan 2012 – 2016?
4. Op welke wijze wordt vorm en uitvoering gegeven aan de participatie?

De opbouw van dit adviesonderdeel bestaat uit:

- 1: De toetsingsvraag
- 2: De analyse
- 3: De toepassing
- 4: Het advies
- 5: Toelichting op het advies.

Het Advies:

*De toetsingsvraag:

1: Op welke wijze is de opbrengst van het rapport Quickscan Wmo Beleidsplan 2009 van de rekenkamercommissie en de evaluatie van het Wmo Beleidsplan 2008-2011 toegepast?

De analyse:

1: Quickscan: Conclusie en Aanbevelingen

a. Conclusie

In welke mate voldoet het Wmo-beleidsplan van de gemeente aan de eisen van de wet en heeft de raad voldoende aanknopingspunten om te sturen op resultaat?

In de inleiding van dit onderzoek wordt gesteld dat het kabinet bij het opstellen van de Wmo, bewust koos om de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze wet bij de gemeente te leggen. Op dat niveau is het het duidelijkst wat er speelt. Iedere gemeente kan dan zelf keuzes maken. In het Wmo- beleidsplan van de gemeente Ridderkerk staan zulke keuzes. Duidelijk is welke verantwoordelijkheden de gemeente voor haarzelf ziet. De verschillende acties per prestatieveld zijn ook duidelijk benoemd, waarbij de partners ook worden benoemd. Bij de totstandkoming van het plan zijn veel organisaties betrokken. De resultaten zijn in de bijlage van het Beleidsplan Wmo terug te vinden. Het beleidsplan mist echter aanknopingspunten om te sturen. Hierdoor voldoet het Beleidsplan Wmo van de gemeente Ridderkerk voor een deel aan de eisen van de wet. Het beleidsplan bevat wel verschillende indicatoren om op te sturen, maar er staat niet beschreven hoe die worden gemeten en of er al een nulmeting heeft plaatsgevonden. Hierdoor is het niet mogelijk om aan het einde van de planperiode te toetsen of de gestelde doelen zijn behaald.

Rekenkamercommissie Ridderkerk
SGBO QUICKSCAN WMO-BELEIDSPLAN 17

Ook de risico's zijn onvoldoende in beeld gebracht. Slechts een deel van het Wmo- budget wordt in het beleidsplan benoemd. Dat maakt het niet mogelijk om een uitspraak te doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Dit is niet alleen voor de Raad van belang. De betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie én de externe partners weten zo ook waar ze aan toe zijn.

In het beleidsplan- Wmo staat dat in de programmamonitoring de ontwikkelingen in de Wmo worden meegenomen. Dit is een goede ontwikkeling en hier moet ook aan worden vastgehouden.

Voor een deel ontbreekt in het beleidsplan- Wmo informatie over de manier waarop het samenhangende beleid wordt vormgegeven. De gemeente legt de verantwoordelijkheid voor nu bij de uitvoering. Of en hoe de gemeente daar op gaat sturen, moet duidelijker.

b. Aanbevelingen:

Op basis van deze conclusie worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Verzamel beleidsinformatie voor een nulmeting. Dit is een voorwaarde voor het SMART- formuleren van doelstellingen.
- Betrek de cliënttevredenheid onderzoeken hierbij.
- Gebruik de opbrengsten van de Wmo-conferentie om de informatie te toetsen.
- Laat in de programmamonitoring herkenbaar zien wat de ontwikkelingen in de Wmo zijn.
- Geef aan hoe de samenhang tussen de prestatievelden en andere beleidsterreinen concreet vorm krijgt.

2: Evaluatie Wmo Beleidsplan 2008 – 2011.

In artikel 3 van de Wmo staat wat in het beleidsplan moet staan. De gemeenteraad stelt, voor een periode van ten hoogste vier jaar, één of meer plannen vast die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning. In het plan worden in ieder geval aangegeven:

- a. Wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de verschillende prestatievelden.
- b. Hoe het samenhangende beleid wordt uitgevoerd en welke acties worden ondernomen.
- c. De resultaten die de gemeente wil behalen.
- d. Hoe de kwaliteit wordt geborgd van de uitvoering.
- e. Hoe de keuzevrijheid met betrekking tot de activiteiten van maatschappelijke ondersteuning wordt geborgd.
- f. Op welke wijze de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zich hebben vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

De evaluatie geeft, voor elk prestatieveld, antwoord op de volgende vragen:

1. Zijn de gestelde doelen bereikt en hebben ze het bedoelde effect gehad?
2. Zijn er niet bedoelde maatschappelijke effecten geweest?
3. Zijn er nog kansen blijven liggen?

Bij de evaluatie is ook gekeken naar de Quickscan Wmo en de Wmo- agenda.

1.5 Conclusie

In de afgelopen 4 jaar is er veel tot stand gebracht. De nieuwe taken die de gemeente erbij heeft gekregen zijn opgepakt en uitgevoerd. Er is veel geïnvesteerd in het sluiten van de zorgketen en het verstrekken van informatie en voorzieningen aan individuele burgers. Om de komende vier jaar "Wmo- proof" verder te gaan is een **inhoudelijke discussie** nodig. De komende vier jaar werken we aan de onderstaande vraagstukken. Gekozen wordt voor thema's waarbij de verbinding tussen prestatievelden gelegd wordt.

1 **Signalering en Preventie** bieden mogelijkheden om aan de voorkant in actie te komen zodat inzet van dure zorg minder nodig is. Preventieve gezondheidszorg voor ouderen is een nieuwe taak voor de gemeente. Laagdrempelige inloopvoorzieningen kunnen worden gebruikt om burgers te bereiken, die zichzelf niet melden. Zorgverzekeraars hebben ook belang bij preventie. Een gezamenlijke aanpak biedt mogelijkheden.

2 **sociale samenhang in de wijk bevorderen blijft nodig**. De relatie tussen jong en oud is aan spanning onderhevig. Daarnaast moet een keuze worden gemaakt over het aanbod voor brede groepen en/of specifieke doelgroepen.

3 Het verschuiven van het **takenpakket vanuit de AWBZ** naar gemeenten gaat onverminderd door. De hele functie **Begeleiding** en **de jeugdzorg** zijn belangrijke thema's.

4 Aandacht voor kwetsbare groepen met een **verstandelijke beperking, een psychiatrisch en/of verslavingsprobleem en multiprobleem achtergrond** is belangrijk. Deze groep burgers heeft permanent begeleiding nodig en zijn lastig in beeld te krijgen. Op dit moment bestaat er nog geen goed beeld van de doelgroep en de voorzieningen die nodig zijn. Er is een alternatief nodig voor de inloopfunctie van de GGZ.

5 De gemeente Ridderkerk is een **vergrijzende** gemeente. Het (door) ontwikkelen van levensloopbestendig bouwen en de Woonzorgzone's zijn hier belangrijk. Welk niveau van services wordt geboden? Dit in relatie tot het feit dat meer burgers zorg en welzijn nodig hebben terwijl de gemeenten minder geld te besteden hebben.

De gemeente en de maatschappelijke partners beantwoorden bij elk thema een aantal vragen:

1. Welke doelgroep hebben we voor ogen. Zijn dat inwoners met een beperking of vinden we dat alle burgers mee moeten kunnen doen?
2. Welke arrangementen organiseren we in de wijk en welke op stedelijk niveau?
3. In welke vorm bieden we arrangementen aan, individueel of collectief?
4. Hoe ver ga je als gemeente met zorg achter de voordeur in relatie tot individuele verantwoordelijkheid van burgers. Het is belangrijk hierbij de rol en de verantwoordelijkheid van de

gemeente en de partners goed te onderscheiden. De uitkomst zal ergens tussen de beide uitersten in liggen.

Met bovenstaande uitgangspunten als basis wordt, per prestatieveld, het volgende voorstel gedaan:

P1 Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten
Het budget voor wijkwerk, maar zonder de accommodatiekosten, en het jeugd en jongerenwerk zitten in de Benchmark. In het kader van de verbreding van de Wmo, worden ook sport en cultuur aan dit prestatieveld toegevoegd. Er is gekozen voor die budgetten die specifiek de participatie bevorderen. Om die reden wordt bijvoorbeeld de bibliotheek niet opgenomen, omdat daar de educatie voorop staat. De keuze is daarom gevallen op Sportstimulering en Evenementen en volksfeesten.

P2 Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden
De kern van dit prestatieveld is het product Opvoedingsondersteuning. Hieruit worden de kosten van het CJG gedekt. Het Wmo- deel van de Brede Doeluitkering zijn geormerkte inkomsten om de vijf Wmo- functies uit te voeren. Daarnaast wordt ook het peuterspeelzaal werk hieraan toegevoegd, omdat het onder de (oude) welzijnswet viel. Het onderwijsachterstandenbeleid valt onder de wet OKE, maar gezien de relatie met het peuterspeelzaalwerk is deze toch opgenomen. De wet OKE zorgt dat regelgeving over peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven op elkaar is afgestemd. Daarnaast moeten gemeenten een breder en beter aanbod van voorschoolse educatie aanbieden, zowel in peuterspeelzalen als in kinderdagverblijven.
De keuze voor prestatieveld 2 is gebaseerd op de samenhang met de nog te ontwikkelen visie op jeugdzorg, harmonisatie peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en voortijdige schoolverlaters (VSV). De Jeugdgezondheidszorg is geen onderdeel van de Wmo, maar valt onder de Wet publieke gezondheid (Wpg). Toch is het hier opgenomen, omdat het beleid rond jeugdzorg in ontwikkeling is en gedecentraliseerd wordt. Er bestaat een relatie met de jeugdzorg die uit de AWBZ naar de gemeente wordt overgeheveld. Het leerlingenvervoer is hier niet opgenomen omdat het leerlingenvervoer onder de wet gemeentelijke regelingen leerlingenvervoer valt. Het is een optie om het wel toe te voegen op het moment dat er tot een gezamenlijke aanbesteding met het Wmo vervoer wordt besloten.

P3 Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning
Het ouderenwerk was niet in de lokale Wmo- agenda opgenomen, maar is wel een belangrijk onderdeel van de Wmo. Gezien de grote vergrijzing in de gemeente Ridderkerk en de gemiddelde leeftijd van de individuele Wmo-cliënt wordt het budget voor ouderenwerk in het factsheet opgenomen. Er is voor gekozen om het bij prestatieveld 3 op te nemen, omdat de basisfunctie ouderenadvies is.
Bij de kostenplaats voor Maatschappelijke Begeleiding en advies zijn de subsidies voor Maatschappelijk Werk, Sociaal raadslieden en slachtofferhulp ondergebracht. De huidige verdeling van de subsidies over de diverse kostenplaatsen is vooral historisch bepaald en niet beleidsinhoudelijk. Voorgesteld wordt om de Wmo- subsidies te herschikken. Aan maatschappelijke Begeleiding en Advies wordt een aantal subsidies, dat nu bij de kostenplaats invoering Wmo staat, toegevoegd. Het betreft de subsidies voor de GRR, Toch thuis, sociale alarmering en de nog in te vullen subsidie collectieve Ondersteunende Begeleiding. Daarnaast wordt voorgesteld om de subsidie voor de coördinatie van het Steunpunt Huiselijk Geweld onder te brengen bij prestatieveld 7,8 en 9. De subsidie voor het steunpunt mantelzorg krijgt een eigen kostenplaats.
Het is een optie om het hele minimabeleid of alleen de schuldhulpverlening uit de WWB te lichten en bij de Wmo onder te brengen. Er is voor gekozen om dit niet te doen. Schuldhulpverlening is zodanig ingebed in de het armoedebeleid dat dit vanuit dat oogpunt niet zinvol is. Omgekeerd is er wetstechnisch een sterke relatie tussen de WWB en de Bijzondere bijstand, waardoor ontkoppeling van die twee producten niet zinvol is.

P4 Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
Op dit moment zijn de budgetten voor vrijwilligerswerk en steunpunt mantelzorg van elkaar gescheiden. Voorgesteld wordt om de subsidie voor het steunpunt mantelzorg uit de kostenplaats invoering Wmo te halen en hiervoor een aparte kostenplaats te creëren.

P5 Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het

zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem.

P6 Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een Chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer. Hieronder valt het budget voor de Individuele voorzieningen voor woningaanpassingen, rolstoelen, vervoersvoorzieningen en de Huishoudelijke Hulp. Dit zijn de zorgonderdelen van de Wmo. Voorgesteld wordt om de naam WVG uit de kostenplaatsen te verwijderen. Daarnaast is het niet doelmatig om twee kostenplaatsen voor de advieskosten aan te houden. Voorgesteld wordt hier één kostenplaats van te maken.

P7 Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en bestrijding van huiselijk geweld.

P8 Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ).

P9 Het bevorderen van het verslavingsbeleid.

Voorgesteld wordt om de kostenplaats Invoering Wmo te hernoemen in "Wmo subsidies 7,8,9". De subsidie voor de coördinatie steunpunt Huiselijk geweld kan daar dan aan worden toegevoegd. Zie prestatieveld 3 en 4 voor de subsidies die daar worden ondergebracht. De subsidies vallen nu onder het proces dienstverlening. Dit zou overgedragen kunnen worden aan het proces Sturing en Beleid. De openbare gezondheidszorg wordt niet tot de Wmo gerekend, omdat deze onder de Wet publieke gezondheid (Wpg) valt.

De toepassing:

Welke aanbevelingen uit beide rapportages zijn terug te vinden in de toepassing van het Wmo- Beleidsplan 2012 -2016?

De conclusie van de Ac ten opzichte van de aanbevelingen die door de rekenkamercommissie zijn uitgebracht in het Quickscan rapport en de evaluatie van het Wmo- Beleidsplan 2008-2011 vindt zij onvoldoende onderbouwd terug in het Wmo- Beleidsplan 2012-2016. Daarnaast mist zij de uitkomsten van de Wmo- Conferentie zodat deze niet meegewogen kunnen worden in dit advies.

Het advies:

De uitkomsten van het Quickscan rapport, de Evaluatie en de Wmo- Conferentie(*) in samenhang met de bestaande en nieuwe decentralisatie taken en de bijbehorende Wmo-deelbudgetten tot een reëel uitvoerbaar Wmo- Beleidsplan te maken.

Toelichting op het advies:

De Ac komt later in dit advies nog uitgebreid terug op diverse onderdelen. Voornaamste rede van dit advies is dat in het aangeboden Wmo- Beleidsplan 2012-2016 de onderlinge verbanden zoals de reeds bestaande en gerealiseerde uitvoeringen van de Wmo en de nieuwe visie in samenhang gemist worden. Niet onbelangrijk daarbij is dat de inhoudelijke procesgang bij de gemeentelijke organisatie onvoldoende tot niet is meegenomen. De Ac vindt in deze het een gemiste kans dat er geen actuele evaluatie van de Wijzerplaats heeft plaatsgevonden. Er worden wel diverse doelstellingen teruggevonden maar deze zijn niet concreet onderbouwd. Voorts zijn op de diverse prestatievelden onderzoeken aangekondigd die naar de mening van de Ac in de afgelopen vier jaar geconcretiseerd hadden moeten zijn, om een gedegen nieuw Wmo-Beleidsplan 2012-2016 te realiseren. Op deze wijze zal de omgekeerde wereld in het proces van de beleidsvorming in stand worden gehouden. De Ac bedoelt hiermee "de valse start" waarmee het gemeentebestuur noodgedwongen overhaast in 2007 de Wmo heeft moeten invoeren. Door de maatschappelijke effecten niet goed te kunnen meten is het des te belangrijker dit zeker op enig moment in de tijdsduur van het toen vastgestelde Wmo- Beleidsplan 2008 – 2011 te doen, om vervolgens de solide peilers van het nieuwe beleidsplan te kunnen samenstellen. De bovengenoemde rapporten hebben daartoe onvoldoende bijgedragen.

***De toetsingsvraag:**

2:Verhoudt het Wmo Beleidsplan 2012 – 2016 zich in goede orde tot de Wmo-Verordening 2012?

De analyse:

De Ac heeft in juni 2011 het advies van de Wmo- Adviesraad onderschreven omdat zij door bijzondere omstandigheden niet in staat was zelfstandig een advies uit te brengen. Omdat veel inhoudelijke informatie dan nog ontbreekt m.b.t. de decentralisatie taken en de vast te stellen Wmo- Verordening 2012 slechts van korte duur van toepassing zal zijn, is er sprake geweest van een deeladvies. De Ac zal zich nu in deze, beperken tot de prestatievelden 5 en 6 waarvan zij heeft vastgesteld dat er tegenstrijdigheden zijn in de Verordening 2012 zoals deze nu is aangenomen, die de Wmo uitvoering aan burgers frustreren en de gemeente veel geld kunnen gaan kosten bij de handhaving daarvan. Het beoogde bezuinigingseffect zal daardoor verloren gaan en de positie van burgers die het betreffen verslechterd, doordat zij onvoldoende worden gecompenseerd m.b.t. de zelfstandigheid en zelfredzaamheid, daardoor verslechterd. Deze tegenstrijdigheden hebben een directe relatie met het Wmo-Beleidsplan 2012- 2016. De Ac heeft met de input van de aanvragen voor hulp en ondersteuning op het Meldpunt GRR de hierna volgende ambivalente punten vastgesteld. De Ac maakt daarbij de kanttekening dat het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning aan haar op dit moment nog niet bekend is.

Wmo in relatie tot de tegenstrijdigheden in de Wmo- Verordening 2012.**Artikel 1.1 Begripsbepalingen**

*eigen bijdrage: Een door het college vast te stellen bijdrage, die bij de verlening van een voorziening in natura of een PGB betaald moet worden en waarop de regels van het Besluit van toepassing zijn;

*financiële tegemoetkoming :Een tegemoetkoming in de kosten van een voorziening, die wordt afgestemd op het inkomen van de persoon met beperkingen;

*forfaitaire vergoeding: Een bijdrage ineens die los van het inkomen en los van de werkelijke kosten van een voorziening wordt verstrekt, al dan niet, met inachtneming van de inkomensgrens;

Conclusie:

In de huidige uitvoering van de Verordening Wmo 2009 worden bovengenoemde begripsbepalingen in de meeste gevallen genoemd : Eigen aandeel en deze worden ook zo toegepast op de financiële tegemoetkoming en een forfaitaire vergoeding. In de praktijk betekent dit dat eerst wordt vastgesteld welke vergoeding er wordt toegekend conform het inkomen en dan een eigen aandeel wordt vastgesteld hetgeen in perioden moet worden terugbetaald. Indien dit zo gehandhaafd blijft in de Wmo-Verordening 2012 zal er veel geld "verloren"gaan aan bezwaar en beroepsprocedures.

Analyse van de Verordening 2012 gebaseerd op de input van de GRR bestuursleden:**Artikel 1.1:**

Onder C: De term: financieel vermogen is door de wet (nog) niet toegestaan

Artikel 1.1:

Onder M: Deze definitie van algemeen gebruikelijk verhoudt zich niet tot de wet.

Een algemeen gebruikelijk voorwerp etc. kan door middel van keuzevrijheid en financiële draagkracht worden aangekocht. Voor mensen met een beperking kan dit een noodzakelijk middel zijn die de beperking compenseert, waarvoor zij geen financiële draagkracht hebben. Hiervoor is conform de wet art. 4 het uitgangspunt. Artikel 1.1. Onder T: Aanvulling: mits zij in alle redelijkheid aan de gebruikelijke zorg kunnen voldoen/ (eigen gezondheid, werk, school en leeftijd) Ook hierin dient de term maatwerk te worden toegepast. *Gemist wordt: de motiveringsplicht en de keuzevrijheid(voormalige verordening onder x en y)*

Artikel 1.1. Onder ai: Verstrekkingenboek: deze benaming past niet onder de Wmo. Individueel maatwerk laat zich niet vangen in een verstrekkingenboek.

Onder am: Wederom is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om tot aanpasbaar en levensbestendig bouwen over te gaan. Dit blijft de lok. overheid maar uitstellen terwijl hier de meeste kostenbesparing / bezuiniging te behalen valt.

Onder an: Draagkracht: Concretiseren. Wat is de inkomensgrens? Minima? Nu wordt het bijstandniveau gebruikt als grens terwijl dit nimmer zo is vastgesteld door de raad! Dit is inmiddels door het ministerie en jurisprudentie verworpen. Financiële draagkracht/ capaciteit is mede afhankelijk van de vaste lasten etc. en voor iedereen kan dit dus anders zijn. Op deze wijze worden burgers nog verder gedupeerd en tot de soc. minima teruggedrongen!

Artikel 1.2. Onder lid 1 c: Wie bepaald de objectieve maatstaven en waar bestaan deze uit? De goedkoopst compenserende voorziening dekt niet de lading van de wet! Dit moet worden: *De goedkoopst meest adequate compenserende voorziening.*

Onder lid 2.a: De definitie component is te bizar voor woorden. Indien dit zo gehandhaafd blijft zal er praktisch niemand meer een voorziening toegewezen krijgen. Gevolg: veel bezwaar en beroepsprocedures.

Onder lid 2.b: Wat wordt hier in bedoeld? Hoezo niet meewerken? Het geeft er de schijn van dat wanneer een aanvrager het ergens niet mee eens kan zijn, dit onder dit lid wordt verboden en zgn. wordt afgedaan als niet meewerkend! *Waarom worden de termen : objectief en aantoonbaar hier niet genoemd????*

Artikel 1.2: Onder lid 2.d: Dit verhoudt zich niet tot de wet. Mensen die allergisch en/of astmatisch zijn of worden, zijn dan ernstig de dupe. De sanering van een woning ten gevolge van gebruikte materialen valt absoluut onder de compensatieplicht. Alleen van mensen die al allergisch of astmatisch zijn en een woning gaan kopen, kan worden geëist dat zij zich vergewissen van de gebruikte materialen. (Hier ligt ook een verband met het primaat van verhuizen!)

Onder lid 2.e: Hieruit kan worden opgemaakt dat de aanpasbaarheid of levensbestendigheid van de woning niet wordt meegewogen! Volledig achterhaald en vooral onverstandig t.a.v. de benodigde financiën.

Onder lid 2.f: Wat staat daar en wat betekent dit in werkelijkheid? Voorzieningen betreffen altijd meerkosten!

Onder lid 2.g: Dit is heel slim bedacht, maar zo fout als je bedenkt dat het college zich op geen enkele wijze conformeert aan de wettelijk gestelde eisen m.b.t. de beschikkingstermijn etc. Mensen moeten hierdoor langer opgenomen blijven in ziekenhuizen , revalidatieklinieken of verpleegtehuizen. Maatwerk is in deze: bij spoed een procedure adequaat versneld uitvoeren zodat duidelijk wordt wanneer de cliënt

naar huis kan etc. Conform de jurisprudentie kan de besluitvorming zoals nu gesteld niet!

Onder lid 2.h: Welke redenen zijn dat?

Artikel 2.5. en artikel 2.6:

Onderzoek door de Ac naar het besluit om een inkomensgrens vast te stellen van 2 ½ maal het minimum inkomen.

Het onderzoek heeft zich gericht op de mogelijkheid van deze besluitvorming. De vraag of het genomen besluit wettelijk geoorloofd is, is voorgelegd aan het Ministerie van VWS en het Juridisch Steunpunt (ondergebracht bij de Stichting de Ombudsman).

Daarop is het hierna volgende schriftelijke antwoord ontvangen van het ministerie:
(Citaat)

1: Inkomensgrens van 2 ½ maal het minimum inkomen:

Er mag door gemeenten wel een inkomensstoets worden uitgevoerd, maar geen vermogenstoets. In het algemeen lijkt dit juridisch te kunnen binnen de grenzen van art 15 en 19 Wmo. In de tot nu toe schaarse jurisprudentie hierover wordt dit ook bevestigd. Toch is het de vraag of het gemeenten uiteindelijk financieel veel bespaart in de totale uitvoeringskosten. Naast de algemene inkomensgrenzen zal steeds **individuele** toetsing aan de compensatieplicht (art 4 lid 2 Wmo) **leidend** moeten blijven.

Een gemeente moet op grond van de Awb en aanvullend, op grond van art. 26 Wmo een beslissing op een aanvraag deugdelijk motiveren. Dit houdt in dat een afwijzing op basis van inkomensgrenzen ook individueel deugdelijk moet worden gemotiveerd.

Voor wat betreft het stellen van inkomensgrenzen geldt het volgende. Gemeenten mogen op grond van artikel 4 lid 2 Wmo rekening houden met de "capaciteit van de aanvrager om uit een oogpunt van kosten zelf in de maatregelen te voorzien". Het artikelonderdeel is bij amendement in de wet gebracht (amendement nr. 65, zie ook TK, vergaderjaar 2005-2006, 30 131, nr. 98, blz. 59).

Bij de parlementaire behandeling van het Besluit maatschappelijke ondersteuning, waarin de eigen bijdrage nader is uitgewerkt, is hier nader op ingegaan. Daarnaast is in de Nota van toelichting bij het Besluit maatschappelijke ondersteuning het volgende opgenomen: "Tevens is met het amendement geregeld dat het college van B&W bij het bepalen van de voorzieningen rekening houdt met de persoonskenmerken, de behoefte en de capaciteit van de aanvrager om uit oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien. Dit betekent dat als de aanvrager in staat is de voorziening zelf te regelen en de financiële middelen heeft deze zelf te betalen, hij niet in aanmerking komt voor verstrekking van de voorziening, of het geld daarvoor, op grond van de Wmo. De eerste vraag is dus of de aanvrager in staat is zelf in de voorziening te voorzien. Is dit niet het geval en wordt de voorziening toegewezen, dan komt pas het vraagstuk van de eigen bijdrage aan de orde".

Hieruit volgt dat een gemeente in beginsel inkomensgrenzen kan hanteren. De hoogte van de inkomensgrens zal door de gemeente echter wel goed onderbouwd moeten worden. Het is uiteindelijk aan de rechter om te beoordelen of de gemeente een inkomensgrens in een individueel geval ook heeft mogen hanteren.

Bovenstaande houdt in dat de gemeenteraad niet zomaar kan vaststellen dat inwoners die meer dan 2 ½ maal het minimum inkomen ontvangen geen aanspraak meer kunnen maken op Wmo-voorzieningen. Per geval zal gekeken moeten worden naar de capaciteit van de aanvrager. *(einde citaat)*

Artikel 5.3 Verhuis en inrichtingskosten, primaat van de verhuizing en (niet-) bouwkundige of (niet-)woontechnische woonvoorziening.

1. Een persoon met beperkingen kan in aanmerking komen voor een woonvoorziening, als

bedoeld in artikel 5.1, onderdeel a, indien hij aantoonbare beperkingen ondervindt bij het uitvoeren van de algemene dagelijkse levensverrichtingen en het normale gebruik of bij de bereikbaarheid van de woning.

2. Degene die samen met een persoon met beperkingen als leefeenheid een gezamenlijke huishouding voerde kan na het vertrek of overlijden van die persoon in aanmerking komen voor een woonvoorziening, als bedoeld in artikel 5.1, onderdeel a, indien hij op verzoek van het college de woning verlaat zodat deze beschikbaar komt voor de doelgroep.

3. Een persoon met beperkingen kan in aanmerking komen voor een woonvoorziening als bedoeld in artikel 5.1, onderdelen b en c, indien hij aantoonbare beperkingen ondervindt bij het uitvoeren van de algemene dagelijkse levensverrichtingen en het normale gebruik of die de bereikbaarheid van de woning belemmeren en de in artikel 5.1, onderdeel a genoemde voorziening niet te realiseren is of niet de goedkoopst compenserende voorziening is;

4 Een persoon met beperkingen die in aanmerking komt voor een woonvoorziening, als bedoeld in artikel 5.1, onderdeel a, kan ervoor kiezen niet te verhuizen. In dat geval kan hij/zij

de financiële tegemoetkoming die was toegekend voor kosten van verhuizing en inrichting, aanwenden voor woonvoorzieningen van (niet) bouwkundige of (niet) woontechnische aard.

Artikel 5.7 Weigeringgronden woonvoorziening

Een woonvoorziening wordt geweigerd, indien:

a. de noodzaak tot het treffen van de woonvoorziening het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning geen aanleiding bestond en geen belangrijke reden aanwezig was;

V.w.b. de artikelen 5.3 en 5.7. dient het gemeentebestuur zich te houden aan de meest recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep.(LJN BO 8856)

***De toetsingsvraag:**

3: Waaruit bestaat de vernieuwde visie n.a.v. "de Kanteling" en hoe wordt deze toegepast in het Wmo- Beleidsplan 2012 – 2016?

De analyse:**De Kanteling in het Wmo- Beleidsplan 2012- 2016.**

De Ac valt het op dat de Kanteling vooral wordt aangegrepen om de eigen verantwoordelijkheid van de burger te benadrukken, terwijl het er juist om gaat om in de gelijkwaardigheid van een gesprek (Het Gesprek) te komen tot oplossingen, die leiden tot behoud van, of verbeteren van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Dat resultaat en die gelijkwaardigheid moet de gemeente in zijn regierol bewaken, monitoren, evalueren etc. Een element hierbij is de mogelijkheid om de mens centraal te stellen (en de eigen oplossingen die worden aangedragen) en niet de bureaucratie. De GRR heeft de afgelopen jaren vaak genoeg paarse krokodillen meegemaakt in Ridderkerk. Het niet kunnen verhuizen van een grote naar een kleine aangepaste woning bv., het niet willen goedkeuren van een aangepaste keuken, de moeite om iemand vanuit de goot een menswaardig bestaan te bieden. Het "primaat van verhuizen" rigide te blijven hanteren ondanks de nieuwe definitie die de jurisprudentie voorschrijft en dat daarnaast dan ook een tegemoetkoming in de verhuis en inrichtingskosten wordt geweigerd. Allen zaken die de GRR bij de rechter aanhangig hebben gemaakt met een positief resultaat en een verwacht positief resultaat m.b.t. de zaken die nog bij de rechter onder beroep staan.

Op onderdelen.

In het Wmo Beleidsplan wordt over de toepassing van Inclusief Beleid gesproken, terwijl het gemeentebestuur de omschrijving hiervan niet heeft vastgesteld nog onderschrijft.

Er wordt eerst gekeken naar algemene arrangementen en pas als laatste of een specialistisch arrangement noodzakelijk is.

De burger leert zelf zijn problemen op te lossen (Empowerment).

De claimcultuur wordt afgebouwd. Maar op het moment dat er een vangnet nodig is, kan dat gesignaleerd worden en is er een netwerk aanwezig die de burger opvangt en zorgt dat er een voorziening wordt ingezet en daarmee een passender arrangement wordt gerealiseerd.

Fysieke, psychische of psychosociale beperking

Gedifferentieerde doelgroep

We stappen af van het denken in voorzieningen, zoals in de Wvg gebruikelijk was en in de AWBZ nog altijd gebruikelijk is.

Vragen van burgers worden zoveel mogelijk integraal benaderd, vanuit verschillende levensdomeinen.

Hiervoor worden nieuwe arrangementen ontwikkeld, met als inzet een verschuiving van individuele naar collectieve voorzieningen. Hierbij wordt ook gekeken naar een andere wijze van indicatiestelling.

Het advies:

Conformeer u aan de regelgeving van Inclusief Beleid volgens Agenda 22.
 Conformeer u daarnaast aan de "geest" van de Kanteling op de inhoud en definieer in ieder geval de begrippen zelfredzaam, zelfstandig en eigen verantwoordelijkheid van alle burgers.

Toelichting op het advies:

Het Inclusief Beleid volgens Agenda 22 is ruimschoots voldoende aan u bekend gemaakt en behoeft hier verder geen toelichting waarom het bestuur dit officieel zou moeten vaststellen.

De "geest" van de Kanteling. Het gaat niet alleen om mooie woorden op papier (de letter) maar vooral om de "geest" van de Kanteling. Het zou goed zijn dat het gemeentebestuur erkent dat Kantelen mensenwerk is en dat het dus belangrijk is de komende periode te investeren in het apparaat om die Kanteling niet alleen op papier en in beleid, maar ook in gedrag en doen tot stand te brengen. Waarom beginnen met eigen verantwoordelijkheid en niet met zelfredzaamheid? Je kan pas de eigen verantwoordelijkheid nemen, als je voldoende zelfredzaam bent. Hier wordt het omgedraaid, de eigen verantwoordelijkheid is het uitgangspunt en dan bepaald de gemeente wel wat zij onder zelfredzaamheid vinden vallen. Daar gaat het dus fout. De gemeente zal eerst moeten bepalen wat zij onder zelfredzaamheid en participatie vinden vallen en (ook niet onbelangrijk) vervolgens wat zij onder de eigen verantwoordelijkheid van ALLE burgers (met en zonder beperkingen) vindt vallen. Wie zijn "kwetsbare" burgers die niet voor zichzelf op kunnen komen en waar bestaat hun kwetsbaarheid uit? Binnen de Wmo geldt dat ook voor de mantelzorger en vrijwilliger. Zij moeten in staat gesteld worden om hun manteltaak te kunnen vervullen.

Op de onderdelen:

Er wordt eerst gekeken naar algemene arrangementen en pas als laatste of een specialistisch arrangement noodzakelijk is.

Het eerst kijken naar algemene arrangementen betreft "oude wijn in nieuwe zakken". De gemeente gaat toch weer in voorzieningen denken. Per burger zal de gemeente - los van alle arrangementen/voorzieningen etc. met de burger moeten kijken welke oplossingen in zijn/haar specifieke persoonlijke situatie nodig zijn om de belemmering tot participatie (zo goed mogelijk) op te lossen. De beste oplossing(en) wordt gekozen. Zijn er meerdere oplossingen met het zelfde (maximale) resultaat, dan mag de gemeente de goedkoopste kiezen. Dit is nevenschikking.

De burger leert zelf zijn problemen op te lossen. Empowerment is meer: "Het gebruik maken en ontwikkelen van zijn capaciteiten om in economisch, sociaal en politiek opzicht actief mee gestalte te geven aan zijn eigen leven en dat van de gemeenschap waarvan hij/zij deel uitmaakt" Dus niet alleen problemen oplossen, maar ook toekomst en perspectief bieden. Niet alleen de buurvrouw inschakelen om degene naar de Bingo te vervoeren, maar degene genoeg vaardigheden geven dat hij/zij zelf de mogelijkheid heeft om uit het sociaal isolement te komen. Bijvoorbeeld d.m.v. cursussen (zowel opleiding als sociale vaardigheden)

De claimcultuur wordt afgebouwd. De Ac vindt het wederom een kwalijke zaak dat deze term in het Wmo- Beleidsplan 2012-2016 voorkomt. Net alsof alle mensen met beperkingen maar aan het claimen zijn! Dit betreft een verwerpelijke, verkeerde beeldvorming en kan ook anders: niet de ziekte, maar de burger staat centraal, waarbij gemeente en burger samen (=gelijkwaardig) onderzoeken welke oplossingen tot het beste resultaat (participatie in de samenleving) kan leiden. Daarnaast ondervang je het ontstaan van een "claimcultuur" door een goede indicatiestelling en moet zoals het nu in het beleidsplan gesteld wordt, dan verondersteld worden dat de gemeente al jaren bezig is de claimcultuur zelf te ontwikkelen door onjuiste indicaties te stellen.

En:

Vangnet. Het is veel meer de vraag waar dat vangnet 'hangt'. Net voordat cliënten "te pletter vallen", of gaan de bestuurders echt uit van gelijke kansen voor mensen met- en zonder beperkingen en hangt het vangnet op de scheidslijn dat een beperking iets net wel of net niet mogelijk maakt? In deze ziet de Ac een duidelijke relatie tussen de eerder genoemde toelichting van het advies op toetsingsvraag 1, te weten:

Voorts zijn op de diverse prestatievelden onderzoeken aangekondigd die naar de mening van de Ac in de afgelopen vier jaar geconcretiseerd hadden moeten zijn om een gedegen nieuw Wmo-Beleidsplan 2012-2016 te realiseren. Op deze wijze zal de omgekeerde wereld in het proces van de beleidsvorming in stand worden gehouden.

Fysieke, psychische of psychosociale beperking. Hier wordt de groep verstandelijk gehandicapt gemist. Het gaat feitelijk om mensen die - vanwege hun beperking - worden belemmerd in hun participatie in de samenleving. Dit kunnen dus ook mensen zijn die geen medisch objectiveerbare handicap/beperking hebben, zoals mensen met ME.

Gedifferentieerde doelgroep. Onjuist gesteld, want de doelgroep blijft hetzelfde, alleen de zwaarte van de handicap wordt anders. De gemeente gaat straks te maken krijgen met mensen met matige tot zware beperkingen.

We stappen af van het denken in voorzieningen, zoals in de Wvg gebruikelijk was en in de AWBZ nog altijd gebruikelijk is. Onjuist gesteld. In de AWBZ gaat het om de zorgzwaarte en aan de hand daarvan wordt de aanspraak op AWBZ- zorg bepaald. De Ac heeft nog nooit vastgesteld dat iemand via het CIZ een verpleger aanvraagt, maar wel verpleegkundige hulp. In de Zorg verzekeringswet staan wel hulpmiddelen die aangevraagd kunnen worden.

Vragen van burgers worden zoveel mogelijk integraal benaderd, vanuit verschillende levensdomeinen. Er zal gekeken moeten worden naar alle mogelijke oplossingen en hieruit zal een keuze/arrangement moeten worden gemaakt. Nevenschikking. Zoals de gemeente voorstaat, wordt eerst gekeken in de eigen omgeving waarbij vermeden moet worden dat de druk wordt gelegd bij mantelzorgers en de gemeente deze conform artikel 4 van de Wmo dient te compenseren. De exacte omschrijving van de compensatieplicht t.a.v. begeleiding is nog niet bekend. Dus hierbij dient de gemeente voor dit moment nog een slag om de arm te houden.

Hiervoor worden nieuwe arrangementen ontwikkeld, met als inzet een verschuiving van individuele naar collectieve voorzieningen. Hierbij wordt ook gekeken naar een andere wijze van indicatiestelling.

Dit is echt te ambitieus en niet realiseerbaar. De gemeente krijgt de taak om mensen te compenseren. Nu ook voor begeleiding. Het gaat om mensen met matige tot ernstige beperkingen, waarbij ook vanuit VWS en VNG wordt gesteld dat er voor een grote groep mensen geen alternatief is. Dit is misschien de wens van de gemeente, maar zeker niet van de overheid en VNG en gekoppeld aan de financiële mogelijkheden binnen de niet geoordeelde Wmo budgetten zeker niet haalbaar.

***De toetsingsvraag:**

4: Op welke wijze wordt vorm en uitvoering gegeven aan de participatie?

Doel: Wmo- Adviesraad

1. Binnen de negen prestatievelden samen te werken met inwoners, college, de gemeenteraad, beleidsmedewerkers van de gemeente, belangenorganisaties en maatschappelijke instellingen om zo goed mogelijk te adviseren op basis van de speerpunten van de Wmo- adviesraad.

De analyse:

Een zo belangrijk adviesorgaan als de Wmo Adviesraad wordt zelf verantwoordelijk gehouden voor haar samenstelling, de wijze van benoeming van haar adviesleden, haar werkwijze en haar huishoudelijk reglement. De status van dit adviesorgaan wordt hiermee onvoldoende vertaald in de samenstelling(deskundigheid)en facilitering die het bestuur hiervoor heeft vastgelegd. Zij geeft gevraagd en ongevraagd advies. Wanneer zij door het bestuur gevraagd wordt te adviseren wordt dit in de startnotitie opgenomen. Op welke wijze de Wmo- Adviesraad een ongevraagd advies kan realiseren wordt niet benoemd en wordt geen uitsluitel gegeven op grond van welke informatie dit kan. Gezien de advisering van de Ac die gekoppeld is aan de gestelde en geanalyseerde toetsingvragen mag de vraag worden gesteld op welke concrete wijze de Wmo- Adviesraad het belangrijkste speerpunt: de Kanteling zal bevorderen. Daarnaast moet worden opgemerkt dat de definitie van de Kanteling zoals elders in dit beleidsplan beschreven niet voldoet aan de 'geest' van de Kanteling. Een adviesorgaan dat zichzelf evalueert kan, maar dient ook te worden getoetst door haar opdrachtgever en de organisaties die behoren tot het maatschappelijk middenveld en ketenpartner zijn.

Het advies:

De Ac heeft op 25 april 2011 een advies uitgebracht aan de Wmo Adviesraad inzake de Nota herschikking Wmo- raad nieuwe stijl. Dit advies draagt de Ac hierbij over aan het bestuur van de gemeente.(pag. 14 t/m 25)

Raad met doelstelling belangenbehartiging
voor mensen met functiebeperkingen

Aan de Wmo Adviesraad Ridderkerk
T.a.v. dhr. H. van der Jagt
Postbus 271
2980 AG Ridderkerk

Adviescommissie Beleidsplatform Gehandicapten Ridderkerk(BGR)
Secretariaat: Korhoen 29
2986 CP Ridderkerk

Tel: 0180-433025

E-mail: Beleidgehandicaptten.ridderkerk@gmail.com

Datum: 25 april 2011.

Betreft: Reactie op Nota Herschikking Wmo- raad nieuwe stijl.

Geachte leden van de Wmo-Adviesraad,

De adviescommissie BGR heeft met belangstelling en aandacht de Nota Herschikking bestudeert, die op 11 april jl. is ontvangen.

De inzet van de voorzitter, dhr. H van der Jagt, om deze nota samen te stellen en voor te leggen aan de leden van de Wmo-Adviesraad, verdient ons respect, waardering en serieuze aandacht.

Inleiding:

Tijdens de vorige vergadering van de Wmo-Adviesraad is door de afgevaardigde van de GRR, mevr. J. Punt al het nodige mondeling ingebracht.

Voorts heeft de GRR de adviescommissie BGR opdracht gegeven om de Nota Herschikking te bestuderen en hierop een reactie cq. advies te formuleren.

Totstandkoming:

Onderstaand treft u deze reactie/advisering aan.

Deze is tot stand gekomen conform de volgende overwegingen (Toetsing):

- Wettelijke richtlijnen die gelden voor de samenstelling van een Wmo-Adviesraad.
- De belangen van de vragers (cliënten vanuit de 9 prestatievelden)
- Inclusief beleid voor mensen met een beperking conform de 22 standaard regels van de Verenigde Naties.
- De huidige en/of toekomstige adviesstatus die door het gemeentebestuur aan de Wmo-Adviesraad is gegeven.

Doel:

Na vier jaar is het tijd dat er een herschikking van de Wmo-Adviesraad komt.

De ervaring heeft geleerd dat het veel tijd en deskundigheid vraagt van vrijwilligers, die nodig is om hun betrokkenheid voor de samenleving te vertalen in het meedoen door middel van participatie.

De adviesstatus die het gemeentebestuur van Ridderkerk aan de Wmo-Adviesraad verbindt, verplicht de leden hiervan, indringend naar de huidige samenstelling en werkwijze te kijken. De procesgang m.b.t. de ontwikkeling en uitvoering van de Wmo heeft bepaald niet stil gestaan en vraagt om "meegroeien" van de Wmo-Adviesraad.

De leden van de Wmo-Adviesraad komen net als het gemeentebestuur voor diepe en moeilijke vraagstukken te staan die vanuit de rijksoverheid worden opgelegd. Door de decentralisatie enerzijds en de ontmanteling van de AWBZ anderzijds wordt de verantwoordelijke uitvoering doorgeschoven naar het lokale bestuur, die haar takenpakket ziet toenemen onder dezelfde beschikbare tijd en voorwaarden.

De taak en verantwoordelijkheid die de huidige Wmo-Adviesraad hiermee krijgt toebedeeld, vraagt er tenminste om, een blik in "de eigen keuken" te werpen. De adviescommissie kan niet voor andere leden spreken, maar wil transparant aan u voorleggen op welke gronden zij de Nota Herschikking van de Wmo- raad nieuwe stijl heeft gewogen, daar waar het mogelijk haar eigen functioneren betreft in deze nieuwe raad.

De adviescommissie hecht eraan te duiden dat de persoon die als afgevaardigde van een prestatieveld wordt aangewezen, iemand moet zijn die over het betreffende prestatieveld zakenskundig is. Inhoudelijke kennis is een pre om een brede advisering op te kunnen stellen namens de betreffende organisaties uit het prestatieveld. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt niet bij de huidige leden, maar bij de gezamenlijke organisaties die een prestatieveld (gaan)vertegenwoordigen. Alle huidige leden vertegenwoordigen één of meerdere organisaties, waarvan bekend is dat dit lang niet alle 9 prestatievelden positioneert binnen de Wmo-Adviesraad zoals nu samengesteld.

Dit betekent niet dat de adviescommissie BGR hiermee bedoeld dat de huidige leden automatisch hun afvaardigingzetel beschikbaar stellen. Wat wel wordt bedoeld: Of we het belang en het doel belangrijk genoeg vinden om daarin mogelijk een andere rol of positie in te vervullen. Dit betekent dus per definitie dat alle huidige leden hoe dan ook betrokken blijven bij de Wmo- raad nieuwe stijl, maar mogelijk met een andere taak.

In de Nota Herschikking is naar de mening van de adviescommissie BGR te veel om de huidige raad heen gebouwd en maakt de rol en taak van de huidige leden die dan het "kernteam" vormen eerder onduidelijk. De adviescommissie begrijpt dat het de samensteller van de Nota Herschikking moeilijk valt om de inzet en betrokkenheid van de huidige leden te toetsen op de nodige deskundigheid en kwaliteit, in relatie tot het in stand brengen van een raad waarin de onderwerpen uit de 9 prestatievelden op een zo'n breed mogelijk kwaliteitsniveau worden geadviseerd. Wanneer leden dit zich persoonlijk aan trekken en daarmee hun inzet en betrokkenheid niet naar waarde zien geschat, is dit ook een ernstig probleem en veroorzaakt dit gekwetste gevoelens en ongenoegen.

Echter om de "doorgroei" toch handen en voeten te geven is het niet te vermijden om elkaar de vraag te stellen welk doel we voor ogen hebben. Bij die vraag staat niet ter discussie of we met genoeg inzet, tijd en betrokkenheid deel genomen hebben in de afgelopen 4 jaar, maar of het prestatieveld waarvoor we zijn aangetreden op de juiste wijze "breed genoeg" is vertegenwoordigd. Het begrip "professionaliteit" past doorgaans niet in een "vrijwilligers organisatie" die ook de Wmo- raad nieuwe stijl uiteindelijk blijft. Dit begrip wil de adviescommissie BGR ook niet aanwenden, maar wel "de hoogst haalbare deskundigheid".

De adviescommissie BGR hecht eraan om de leden te vragen met elkaar een open discussie te voeren over het doel en de samenstelling van de Wmo- raad nieuwe stijl. Dat vergt tijd en geduld om de nodige stappen te zetten, die naar de mening van de adviescommissie alleen tot stand kunnen komen als er een breed fundamenteel draagvlak wordt gecreëerd.

De onderstaande reactie/advisering is als opzet bedoeld deze discussie met elkaar te kunnen gaan voeren. Daarin dient zeker te worden meegewogen dat de beoogde aantreding van de zorgaanbieders als lid van het algemeen bestuur of als portefeuillehouder van de Wmo- raad nieuwe stijl, niet is geoorloofd.

De adviescommissie BGR vertrouwd erop u bij deze voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

Mw. A.Ouwens-Slingerland
Voorzitter adviescommissie Beleidsplatform Gehandicapten Ridderkerk

Hoofdstuk 1: Versterken van de participatie.

a: Participatie is boven de essentiële voorwaarde zoals in de Nota Herschikking Wmo Raad nieuwe stijl 2011 wordt omschreven, in de eerste plaats het sleutelwoord in welke mate dit en onder welke voorwaarden deze worden aangeboden door het gemeentebestuur. Deze mate en voorwaarden behoren te worden geformuleerd in een nieuwe verordening die vastgelegd wordt voor deze nieuwe raad. Conform de besluitvorming van december 2010 zijn de uitgangspunten voor participatie in Ridderkerk vastgelegd. De toetsing van de aangeboden participatievorm dient conform de Wmo te worden uitgevoerd, waaruit duidelijk wordt gemaakt of de aangeboden participatie aansluit op de beoogde regelgeving die door de rijksoverheid hiervoor zijn vastgelegd.

Daar waar het de essentiële voorwaarden betreft die in de nota worden benoemd, is de mate van ondersteuning bij de zelfredzaamheid die wordt aangeboden aan de burger die dat nodig heeft van het hoogste belang. De omschreven structuur die als voorliggend wordt benoemd is ondergeschikt aan de wijze waarop de participatie wordt vorm gegeven.

Participeren in de Wmo- raad kent twee vormen:

Vorm 1: Participatie conform de Wmo betekent: Worden ondersteund om mee te kunnen participeren in de samenleving. Burgers dienen zowel mentaal (meedenken en adviseren) als fysiek in staat gesteld te worden om te kunnen participeren.

Vorm 2: Participatie betekent meedoen in het nadenken aan de voorkant, zodat de input van de burger wordt vertaald in de voor het gemeentebestuur zo belangrijke informatie, wat door de burger in redelijkheid van hen wordt verwacht.

Participatie is in de eerste vorm niet vrijblijvend, maar dient er op gericht te zijn de handvatten te realiseren die onder de compensatielicht gelden als het bv. om vervoer, wonen, werk en inkomen, woonvoorzieningen, toegankelijkheid van gebouwen en infrastructuur gaat.

Het ophalen van deskundige informatie van burgers en/of platforms vraagt om een serieuze benadering door het gemeentebestuur, behandeling door de gemeentelijke organisatie en de afweging van de inbreng van individuele of georganiseerde participanten op grond van deskundigheid.

b: Participeren m.b.t. de 9 prestatievelden is complex en is niet vanzelfsprekend haalbaar. Hiervoor is nodig te weten in welke mate en vorm een prestatieveld actueel is voor de samenstelling van burgers van Ridderkerk. Betrouwbare, transparante en actuele informatie aan de hand van feitelijke demografische gegevens zijn een pre.

c: De betrokkenheid van de burgers is mede afhankelijk van wat zij waarnemen op welke wijze participatie wordt toegepast. Anders gezegd, wat wordt er met hun inzet gedaan? Participerende burgers zijn over het algemeen betrokken burgers die verantwoordelijkheid willen dragen en nemen. Wanneer zij hun inzet onvoldoende zien vertaald, verdwijnt vanzelf de motivatie om mee te participeren. Andersom zie je de "aanstekelijkheid" ontstaan om mee te doen, wanneer de inbreng van burgers wordt gehonoreerd. In de eerste plaats gaat het dan niet om de kwantiteit maar om de kwaliteit van de participatie.

Hoofdstuk 2: De kanteling in denken en doen

a: De compensatieplicht onder de Wmo is bedoeld om burgers te versterken zodat zij zelfstandig en zelfredzaam kunnen zijn. Dat burgers de compensatieplicht “claimen” voedt de gedachte dat zij de compensatieplicht misbruiken en de eigen verantwoordelijkheid verzaken. Wanneer we spreken over een kanteling van denken moet eerst worden vastgesteld of zowel gemeentebestuur als de burgers elkaar voldoende vertrouwen. Wanneer burgers worden benadert als zijnde “potentiële misbruikers” en het gemeentebestuur als zijnde “slechte rentmeesters”, wordt participatie op een broos fundament gebouwd en is deze gedoemd te mislukken. Dat een meerderheid van burgers niet uitgaat van de eigen kracht en verantwoordelijkheid, is onwaarachtig. De grondslag van de vraag van de burger om gecompenseerd te worden in hetgeen dat ontbreekt, is gerelateerd aan de verschuivingen op sociaal maatschappelijk gebied in de laatste drie decennia. Gedacht moet worden aan gezinnen waarin “tweeverdieners” en/of de alleenstaande ouder naast werk en gezin, onvoldoende tijd hebben om zichzelf praktisch als vrijwilliger of mantelzorger in te zetten. De kanteling van realistisch denken en doen is mede bepalend in de benadering van de sociaal maatschappelijk verschuivingen, zodat het nemen van de eigen verantwoordelijkheid van de burger die om de noodzakelijke ondersteuning vraagt, anders wordt bejegend en uitgelegd.

b: Het begrip “standaard voorzieningen” komt in de Wmo niet voor wanneer deze op de juiste wijze wordt toegepast. Deze term wordt vooral door bestuurders en gemeentelijke organisatie hardnekkig gebezigd en vraagt juist dat om een kanteling in denken. De Wmo is vanaf het begin bedoeld als zijnde “vraaggerichte uitvoering” ofwel **Maatwerk**. Simplistisch stellen dat een “goed keukentafel gesprek” creatieve oplossingen bewerkstelligd, gaat alleen op als de uitgangspunten zuiver en waarachtig oplossingsgericht zijn. De gesprekpartners (Wmo consulent en vrager) dienen geheel “blanco” een zodanig gesprek aan te gaan en er mogen vooraf geen ingenomen standpunten aanwezig zijn die misleidend zijn in de uitkomst. Niet de burger maar de rijksoverheid heeft de Wmo bedacht. De lokale overheid dient zich te houden aan de geest van deze wet.

c: Beleid van het gemeentebestuur, uitgevoerd door de gemeentelijke organisatie, dient voortdurend te worden gemonitord en is een vast onderdeel van de kanteling in denken en doen.

Hoofdstuk 3:Omgaan met krimpende budgetten

a:Bij de totstandkoming van de Wmo in 2007 is nimmer bedacht wat de uitwerking van deze wet zou betekenen in tijden van crisis ofwel bezuinigingen. Dit geeft aan dat de wet eerder gestoeld is op een financiële basis, dan op de geest/ het doel van deze wet. De oplopende uitgaven van zowel de Wmo als de AWBZ geven er blijk van dat de opzet van de Wmo gedeeltelijk of wellicht in zijn geheel is mislukt. De discrepantie wordt het meest geduid in de verantwoordelijkheid die aan lokale bestuurders is opgelegd. De plicht te compenseren aan steeds meer burgers met steeds minder geld, lijkt een onmogelijke opgave. De “krimpende budgetten” treffen niet alleen de lokale overheid als het om de verdeling hiervan gaat, maar vooral de burger die met een cumulatie van stijgende kosten te maken heeft. Wanneer de Wmo bedoeld zou zijn geweest als bezuinigingsoperatie (zoals sommigen beweren), treft dit onder de gegeven omstandigheden doel.

b:De fundamentele keuzes dienen blijvend te worden gemaakt op grond van de Wmo door zowel de lokale overheid als haar adviserende individuele en/of georganiseerde participanten. Wanneer deze ontoereikend blijken, dient de lokale overheid zich in het verweer te stellen bij de rijksoverheid tegen de genomen bezuinigingsmaatregelen ofwel tegen de “geest” van de Wmo. Beiden te handhaven impliceert een onuitvoerbaarheid die overheid en burger des te meer van elkaar verwijdert.

c:Dat de financiële kaders leidend zijn in de kadernota 2011-2014 geeft er blijk van dat gevreesd moet worden dat de geest van de Wmo verder zal worden aangetast. Creatieve en innovatieve oplossingen bedenken die de burger gelden, zonder dat de lokale overheid een blik in “eigen keuken” werpt, teneinde de uitvoering en besteding van de beschikbare “krimpende budgetten” te monitoren, is een eenzijdig en ongeloofwaardig beleid. In slechts in één richting gaand besturen, getuigt niet van goed rentmeesterschap en het gemeentebestuur dient hiervan transparant rekenschap te geven aan haar burgers.

Hoofdstuk 4: Speerpunten 2011.

a:De in de herschikkingnota genoemde 7 speerpunten roepen de vraag op door en/of voor wie deze zijn vastgesteld. Er van uitgaande dat dit speerpunten zijn die door de Wmo- raad nieuwe stijl geadviseerd moeten worden, vraagt dat een deskundige samenstelling van de nieuwe raad. Niet de Wmo- raad "bedenkt" de oplossingen maar adviseert deze en dit vraagt vooral een horizontale samenwerking en kanteling van denken bij de leden van deze raad.

b:De wet is bedoeld om verzekerde rechten aan burgers te waarborgen. Wanneer hiervan wordt afgeweken, wordt de wet onkracht en heeft deze geen redelijke inhoud meer. Hierop dient nauwlettend door de Wmo- raad nieuwe stijl te worden toegezien en dit geeft de verplichting om voor de in de 9 prestatievelden behorende burgers, de voor hen geldende wettelijke belangen te verdedigen.

c:Onderlinge samenwerking dient uitsluitend gestoeld te zijn op de belangen van de burger. Praktisch betekent dit dat de rol en status van de Wmo- raad nieuw stijl als zelfstandig, deskundig adviserend orgaan geduid moet worden, namens en voor de burger.

De in de herschikkingnota genoemde themapunten:

- ✓ Inzet voor de ander
- ✓ Zelfstandig blijven

De focus op de genoemde onderwerpen onder deze 2 thema's vraagt een enorme inzet van de leden van de Wmo- raad nieuwe stijl als het om de bundeling van de deskundigheid gaat. Daarnaast staat de vraag centraal op welke wijze de Wmo- raad nieuwe stijl vorm geeft aan haar advisering t.a.v.:

- ✓ verbeterde ondersteuning aan vrijwilligers (ook onder jeugd),
- ✓ verbeterde ondersteuning aan mantelzorgers en respijtzorg,
- ✓ herijking van activiteiten voor ouderen met meer ruimte voor eigen initiatief,
- ✓ ontwikkeling van nieuwe welzijn- en zorgarrangementen.
- ✓ invoering van de beperkende maatregelen voor individuele voorzieningen,

Het laatst genoemde onderwerp bv. vertoont op voorhand discrepantie met het 2^e thema: **zelfstandig blijven**. Een individuele voorziening is een op maatwerk afgestemd hulpmiddel om zelfstandig te blijven. Daarvoor beperkende maatregelen invoeren is in strijd met de kanteling in denken en doen. Welke insteek wordt bv. genomen om aantoonbaar te maken dat dit strijdig is met de wet, wanneer beperkende maatregelen er toe leiden dat burgers hun zelfstandigheid zien afnemen door deze maatregel?

De Wmo- raad nieuwe stijl dient zich onder alle omstandigheden in te zetten voor het bewaken van belangen van de burger onder de 9 prestatievelden en de financiële afwikkeling hiervan als ondergeschikt te beschouwen. Creatief meedenken is prima, maar niet als poortwachter van de gemeente.

Voorlopige bespreekpunten op basis van trends en knelpunten kadernota 2011 – 2014
burger als klant:

- Dienstverlening
- Wachttijden aan het loket

- Regionale samenwerking BAR
- Bedrijfsvoering Wijzerplaats
- Eigen bijdragen Zorg, PGB
- Jeugdwerkloosheid
- Veiligheid en milieu
- Uitkeringen

Hoofdstuk 5: Structuur van de Wmo- raad nieuwe stijl:

1:Kernteam:

Om op de juiste wijze gestalte te geven aan de 9 prestatievelden is in het kernteam één afvaardiging per prestatieveld noodzakelijk. Daarnaast dient te worden geduïd wat de rol en taak (verantwoordelijkheid) is van het kernteam. Het in de Nota Herschikking genoemde aantal van tenminste 23 leden en de daarvan meest gecontracteerde zorgaanbieders, treft geen doel. Het is bovendien wettelijk niet toegestaan dat vragers en zorgaanbieders zitting nemen in één adviesraad. *(Het antwoord van het ministerie van VWS is vroegtijdig naar de voorzitter van de huidige Wmo-Adviesraad en beleidsondersteuner doorgestuurd, maar blijkens de meest recent doorgestuurde Nota Herschikking niet meegenomen, dus mogelijk over het hoofd is gezien.)* **Bijlage 1.**

Het kernteam is met totaal 9 afgevaardigden (1 per prestatieveld), als portefeuillehouder hoofdvantwoordelijk voor het inventariseren van de deskundigheid en advisering van het betreffende onderwerp. Deze 9 afgevaardigden worden aangewezen/gekozen door de gezamenlijke belangenorganisaties van het betreffende prestatieveld. Dit betekent dat het niet vanzelfsprekend is dat de huidige leden terugkeren als kernbestuurslid, maar dit de gekozen persoon is van het vertegenwoordigde prestatieveld. Het kan dus wel de zelfde persoon zijn als de keus vanuit de gezamenlijke participanten voor deze wordt gemaakt.

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
Afgevaardigd door:Gezamenlijke wijkoverleggen = 1 persoon
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.
Afgevaardigd door:Gezamenlijke belangenorganisaties onder de portefeuille van de Jeugdraad = 1 persoon
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
Afgevaardigd door:Versterking Cliëntenpositie (VCP)= 1 persoon
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
Afgevaardigd door:Gezamenlijk gerelateerde belangenorganisaties = 1 persoon
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
En
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het

maatschappelijke verkeer.

Afgevaardigd door: Gezamenlijke gerelateerde belangenorganisaties voor mensen met een beperking en ouderen = 1 of 2 personen

7. **Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang.**

Afgevaardigd door: Gezamenlijk gerelateerde belangenorganisaties = 1 persoon

8. **Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.**

Afgevaardigd door: Gezamenlijk gerelateerde belangenorganisaties = 1 persoon

9. **Het bevorderen van verslavingsbeleid.**

Afgevaardigd door: Gezamenlijk gerelateerde belangenorganisaties = 1 persoon

2. De werkwijze en verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder per prestatieveld.**Inventariserend:**

Samenwerkend tussen:

- ✓ Lokale en Regionale belangenorganisaties gerelateerd aan de 9 prestatievelden.
- ✓ Participerende individuele burgers hoort, die hun visie kenbaar willen maken aan de Wmo- raad nieuwe stijl

In vooroverleg met:

- ✓ Beleidsambtenaren vanaf de startnotitie via inspraak.

In afstemming met:

- ✓ Gecontracteerde zorgaanbieders gerelateerd aan de te leveren producten ter opsporing van de knelpunten, nieuwe mogelijkheden en bestaande uitvoering.

Na inventarisatie en opstelling van advies:

Adviserend aan:

- ✓ College , gemeenteraad en burger.

3. Verantwoordelijkheid van voorzitter nieuwe Wmo- raad nieuwe stijl:

- Is onafhankelijk en geen vertegenwoordiger van enige participant.
- Zit de vergadering van het kernteam technisch voor.
- Agendeert ingebrachte punten van gemeente, portefeuillehouder(s) of individuele burger(s).
- Bewaakt het tijdspad van door de gemeente aangeboden te adviseren onderwerpen.
- Bewaakt het tijdspad van de aan te bieden advisering aan college en raad.
- Bewaakt de doelstelling van de Wmo- raad nieuwe stijl.

4. Verantwoordelijkheid van Gemeente:

- Instalering van de nieuwe Wmo- raad en vaststelling nieuwe adviesraadverordening.
- Per prestatieveld wordt in kaart gebracht welke lokale en regionale participanten er zijn. (van klein tot groot)

- Elke startnotitie of enig ander te adviseren onderwerp wordt aangeboden aan het kernteam waarin de portefeuillehouders zitting hebben = de Wmo- raad nieuwe stijl
- Secretariële onafhankelijke ondersteuning
- Onkostenvergoeding voor de kernteamleden.
- Publicatie van het advies en van wat ervan overgenomen is aan burger via het gemeentejournaal en de website

5.Verantwoordelijkheid belangenorganisaties en maatschappelijke organisaties:

- Iedere participant per prestatieveld wordt inhoudelijk geïnformeerd door de gemeente (secretariaat)in opdracht van de portefeuillehouder over het te adviseren onderwerp.
- Iedere participant is zelf verantwoordelijk voor de inbreng van de belangen van de achterban/doelgroep en wijst hier een persoon voor aan.

6.Uitvoeringsprotocol(statuten) Wmo- raad nieuwe stijl.

- Opstellen van uitvoering/werkwijze en verantwoordelijkheden
- Huishoudelijk reglement
- Klachtenprotocol voor participanten
- Onkostenregeling

Ridderkerk, 25 april 2011.

Bijlage 1:

Van: A. Ouwens [mailto:a.ouwens-slingerland@hccnet.nl]
Verzonden: donderdag 14 april 2011 14:44
Aan: 'Hans van der Jagt'; 'j.punt.tanis@hetnet.nl'
CC: 'Ankie Feldbrugge'
Onderwerp: FW: Wmo-Adviesraad

Onderstaande ter kennisgeving.

Van: A. Ouwens [mailto:a.ouwens-slingerland@hccnet.nl]
Verzonden: donderdag 7 april 2011 4:20
Aan: _Dienstpostbus VWS Voorlichting
Onderwerp: Wmo-Adviesraad

Geachte heer, mevrouw,

In Ridderkerk voltrekt zich momenteel de procesgang: herschikking Wmo- Adviesraad naar "Wmoraad nieuwe stijl".

Bij het ingaan van de Wmo in 2007 is er een Wmo-Adviesraad geïnstalleerd waarin zich uitsluitend vragers organisaties bevinden die gerelateerd zijn aan de 9 prestatievelden. Bij het tot stand brengen van de deze raad in 2007 is door de gemeente de strikte scheiding tussen vragers en aanbieders gehanteerd op grond van de wettelijke richtlijnen die door het ministerie waren aangedragen. De gemeente heeft toen gesteld dat het niet was toegestaan dat vragers en aanbieders in één Wmo-Adviesraad vertegenwoordigd mochten zijn. De Wmo-Adviesraad was/is bedoeld om de lokale/regionale belangenorganisaties een gezamenlijk platform te geven waarin de participatie van de burger/doelgroepen vorm wordt gegeven.

Nu, bij de herinrichting van de "Wmoraad nieuwe stijl" wordt dit losgelaten en zijn de aanbieders sterk vertegenwoordigd.

Dit zijn vn. aanbieders die onder contract bij de gemeente Zorg en Welzijnsproducten voor ouderen en jongeren leveren.

Omdat dit nu wel is toegestaan volgens gemeente, is bij onze organisatie de vraag gerezen of dit een juiste ontwikkeling is.

Onze vragen omtrent deze ontwikkeling zijn als volgt:

Is het juist dat in 2007 de regelgeving bestond/bestaat om alleen vragers in de Wmo-Adviesraad te mogen installeren?

Zo ja, is deze regelgeving nu losgelaten of is deze nog steeds van toepassing?

Bestaat er informatie/documentatie waarin de wettelijke richtlijnen zijn geformuleerd voor de samenstelling en werkwijze van een Wmo-Adviesraad?

Ik verneem graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,
 Attie Ouwens

Het ontvangen antwoord:

Van: _Dienstpostbus Invoering WMO [mailto:invoeringwmo@minvws.nl]
Verzonden: donderdag 14 april 2011 14:06
Aan: 'a.ouwens-slingerland@hccnet.nl'
Onderwerp: RE: Wmo-Adviesraad

Geachte mevrouw Ouwens,

In het eerste lid van artikel 12 van de Wmo is expliciet aangegeven dat over het ontwerp (beleids)plan advies moet worden gevraagd aan de 'gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning'.

Dit artikel is niet gewijzigd. De gemeente Ridderkerk kan dus ook niet met een beroep op dit artikel de verordening zo wijzigen dat aanbieders deel gaan uitmaken van de Wmo-raad. Het is overigens ook niet de strekking van dit artikel om aanbieders in de Wmo-raad op te nemen. De Wmo-raad is het inspraakorgaan van de gemeente in het kader van de in de Wmo voorgeschreven burgerparticipatie. Vanuit het belang van de burger kan worden meegepraat over het beleid en de uitvoering van de Wmo. De aanbieders hebben een contract met de gemeente om aan de burgers 'Wmo voorzieningen' te leveren. Het belang dat zij hebben bij de uitvoering van de Wmo is van een geheel andere aard dan de burgers die een beroep doen op de Wmo voorzieningen.

Wij zijn niet in het bezit van documentatie of andere informatie over de Wmo-raden van andere gemeenten. Wij adviseren u hierover eventueel contact op te nemen met omliggende gemeenten.

Er zijn gemeenten die ervoor hebben gekozen om een wisselende samenstelling afhankelijk van het onderwerp te kiezen. Daarnaast zijn er gemeenten waar niet alleen de representatieve organisaties in de Wmo-raad participeren, maar ook de individuele burgers die tot de doelgroep behoren. Verder zijn er voorbeelden bekend waar de gemeente afhankelijk van het onderwerp partijen uitnodigt. Zoals bijvoorbeeld de jongerenraad of de ouderenraad. Daarboven is dan soms een overkoepelend orgaan die voor de afstemming zorgt.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,
Met vriendelijke groet,

Raymon Visser
Helpdesk Invoering Wmo

t. 070 340 61 00
e. helpdesk@invoeringwmo.nl
i. www.invoeringwmo.nl

Toelichting op het advies inzake de Wmo- Adviesraad.

Op het advies heeft de Ac nimmer reactie ontvangen en moet de inhoudelijke discussie wat de Ac betreft nog steeds worden gevoerd. Het opmerkelijkst is, dat de in het Wmo-Beleidsplan 2012-2016 benoemde participatievorm lijkt vastgesteld, zonder dat hierover besluitvormende afstemming heeft plaatsgevonden.

De in het Wmo- Beleidsplan 2012 - 2016 opgenomen zinsnede: *“De Wmo-adviesraad wordt geadviseerd door vertegenwoordigers van representatieve aanbieders en onafhankelijke deelnemers. Daarnaast zal er een groep contacten en ervaringsdeskundigen zijn, die agendalid zijn (en worden gevraagd bij specifieke thema’s om mee te werken)”* lijkt wel een aardige opzet, mits er voldoende ondersteuning komt en de adviesraad ook echt onafhankelijk kan opereren. De Ac roept daarbij in herinnering het opereren en functioneren van het Beleidsplatform Ouderen op, dat mede door de belangenverstrengeling van zorgvragers en zorgaanbieders, opgehouden is te bestaan en verloren is gegaan. In deze context betekent het v.w.b de Ac, dat de adviezen van zorgaanbieders schriftelijk kunnen worden aangeboden aan de Wmo Raad ter overweging en beoordeling, maar zij niet actief deel kunnen nemen aan de vergaderingen van de Wmo Raad.

Samenvattend advies m.b.t. :

Wmo financiën:

De Ac adviseert het oormerken van de Wmo budgetten.

Verantwoording:

De Ac adviseert een jaarlijkse verantwoording die gebaseerd is op actuele informatie en gegevens, omdat op enig moment een noodzakelijke actualisering of bijsturing van het Wmo-Beleidsplan kan worden geïmplementeerd. Het jaarlijks meedoen met het Benchmark onderzoek van de SGBO is hiervoor niet voldoende accuraat. Daarnaast is de vraag opportuun of een dergelijk onderzoek voldoende bruikbaar en van toegevoegde waarde is wanneer het de Ridderkerkse situatie betreft in relatie tot de kosten van dit onderzoek.

De acties die zijn vertaald n.a.v. de decentralisatie onder de Wmo worden in de inleiding van het Wmo Beleidsplan ambitieus genoemd. Of deze ambitieuze acties het gewenste gevolg zullen hebben is echter maar de vraag, omdat door de maatschappelijke ontwikkelingen en de financiële en personele gevolgen, nieuwe prioriteiten worden gesteld die maken dat er ieder jaar een nieuw actieplan zal worden opgesteld. Daardoor wordt het Wmo Beleidsplan 2012-2016 een geactualiseerd plan, maar vooral ook een onzeker plan voor de langere termijn. Een jaarlijkse gedegen en actuele verantwoording zal dan bijdragen om de nodige reparaties van bv. de Wmo Verordening 2012 en het Wmo Beleidsplan 2012 – 2016 snel te kunnen uitvoeren.

Inzetten van deskundigheid:

De Ac ziet het niet inzetten van de Stichting Gehandicaptenraad Ridderkerk als ketenpartner daar waar het haar informatie en verworven deskundigheid betreft, als een gemiste kans. Waar kan het gemeentebestuur enerzijds goedkoper en adequater haar informatie inwinnen dan bij de belangenbehartiger voor mensen met een beperking en dan anderzijds haar deskundigheid onvoldoende inzetten m.b.t. de uitvoering. Een gemeentebestuur dat heeft

verstaan dat Inclusief Beleid geen loos motto is maar een serieuze zaak, zal mogelijk ook begrijpen dat zij zichzelf te kort doet, door hiervan geen of onvoldoende gebruik te maken. Dit past niet in een rigide bezuinigingsoperatie die voor het overgrote deel op de burger met een beperking wordt verhaald. In die context kan de Ac u van harte aanbevelen daar alsnog adequaat op in te spelen.

Geheel tot slot:

De Ac beseft terdege dat het college voor een moeilijke taak staat daar waar het de Wmo en de nieuwe taken die daaronder worden gevoegd en deze voor dit moment goed te kunnen overzien. De decentralisatie die de regering voorstaat brengt veel ongewisheid met zich mee en het tempo waarmee dit gebeurd zal van het gemeentebestuur de nodige deskundigheid en buigzaamheid vragen. De rigide bezuinigingen die door de regering wordt uitgevoerd richten zich vooral op de meest kwetsbaarste mensen in onze samenleving. De cumulatie van bezuinigingen baart de Ac ernstige zorgen. Ook op lokaal niveau moet gedwongen worden bezuinigd en ziet de Ac dat de bezuinigingen ook hier te veel worden doorgetrokken ten laste van deze doelgroep.

Mensen met een fysieke beperking en/of zintuiglijke beperking, verstandelijke of psychische beperking, chronisch en/of ongeneeslijk zieken zijn mensen net als ieder ander. Zij moeten zich wassen, aankleden, eten, naar toilet, werken, boodschappen doen etc. Een meerderheid van hen streeft ernaar om zoveel mogelijk zelfstandig en onafhankelijk te functioneren. Anders gezegd, zij nemen de eigen verantwoordelijkheid ernstig serieus. Daar waar zij niet zelf in kunnen voorzien, begint pas de hulpvraag voor de maatschappelijke ondersteuning. Voor deze ondersteuning die kan bestaan uit hulp voor persoonlijke verzorging, verpleegkundige verzorging, huishoudelijke verzorging, ondersteunende begeleiding, hulpmiddelen en woonvoorzieningen, zijn mantelzorg en externe zorg de enige twee middelen om hierin te voorzien. De mate van de beperking in de dagelijkse uitvoering wordt dus mede bepaald door de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt aangeboden. Anders gezegd: een mens met een beperking is zo gehandicapt als dat de maatschappij hem of haar houdt. De beperkingen worden het meest ervaren door de wijze waarop met de persoon achter de beperking wordt omgegaan.

Het vraagt om aanpassing wanneer de maatschappelijke tendensen worden omgebogen tot een vernieuwde arbeidscultuur. Daar waar er eerder sprake was van de "vanzelfsprekendheid" van mantelzorg door familie, vrienden en burens, moet nu worden vastgesteld dat deze groep steeds kleiner wordt door het eigen werkzaam arbeidsleven. De discrepantie die hierdoor ontstaat laat zich niet verenigen met de dagelijkse noodzaak van mantelzorg. Hierdoor raken hulpbehoevenden ernstig in de knel. Theoretisch doen we een steeds groter en zwaarder beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de vrager en de inzet van de mantelzorger, terwijl de mogelijkheid om mantelzorg te verlenen steeds sterker wordt verminderd en de eigen verantwoordelijkheid van de vrager niet meer gedragen kan worden. De gevolgen hiervan dienen door het college en het gemeentebestuur ernstig te worden meegewogen in haar besluitvorming.

In een tijd van welvaart wordt de mens met een beperking door bestuurders en de samenleving mild benadert. Er is voldoende geld beschikbaar om ook de mensen met een beperking tegemoet te komen in de toekenning van zorg en hulp. Hoe anders wordt dit in een tijd van recessie, crisis en maatschappelijke ontevredenheid. Zij worden dan rigide teruggeworpen op zichzelf omdat de zorg zoveel kost en hier het meest op kan worden bezuinigd. Vraag u zelf eens af of er een doelgroep in de samenleving is die zo getroffen wordt door een cumulatie aan rigide bezuinigingen als de mens met een beperking. De solidariteit, die zou moeten bestaan uit barmhartigheid en erbarmen is steeds verder te zoeken in de maatschappij. De tendens van "hebberigheid" lijkt hand over hand toe te

nemen. Spraken we jaren geleden over het ontstaan van het “IK tijdperk” dan lijkt dat intussen ingehaald door het: “*IK en vooral jij niet tijdperk*”. De maatschappelijke ontevredenheid wordt ook geuit over en tegen de zwakste in de samenleving. “Iedereen” blijkt wel iemand in zijn of haar familie, vrienden, kennissen kring of in de eigen leefomgeving te kennen die als “misbruiker” kan worden aangewezen.

Zowel landelijk als lokaal behoort het bestuur zich geroepen te voelen om zich solidair en barmhartig op te stellen in het belang van de meest zwakke en kwetsbare mensen in de samenleving. Deze mensen zijn zelf niet zwak maar door de samenleving veelal zwak en kwetsbaar gehouden. Mensen met een beperking worden onderworpen aan afhankelijkheid van de overheid en de samenleving. Er wordt *buitenproportioneel* veel geld aan hen verdiend. Vraagt u uw zelf ook af hoe het kan dat de zorg “onbetaalbaar” is geworden? Zorg en Welzijn zijn veranderd in een commerciële industrie waarbij de mens achter de beperking er niet meer toe lijkt te doen. Met het grootste gemak spreken we over “producten” of “arrangementen” en niet meer over het lichamelijk en geestelijk welzijn van de mens die het betreft.

De politieke verantwoordelijkheid van u als college van de gemeente Ridderkerk ligt besloten in datgene dat uw partijen van voornemens waren te doen in de betreffende verkiezingsprogramma's. Dat de ontwikkelingen die tussentijds onverwachts optreden daarbij van invloed zijn kan niet worden genegeerd. Dit ontslaat u echter niet van de plicht uw visionaire toezeggingen uit te voeren. Dat vraagt om wijsheid en vooral moed om dit te doen. Uw bestuurlijke besluitvorming is naar de visie van de Ac niet anders uit te voeren dan het gemiddelde financiële huishoudboekje van burgers: *Eerst wat moet, dan wat kan.*

De Ac heeft deze visie niet bedacht door “wijs te zijn bij zichzelf”. Haar opdrachtgever, de GRR wordt door de achterban van informatie voorzien. Zij zijn als belangenbehartiger voor mensen met een beperking in de eerste plaats een inventariserend luisterend oor. Dagelijks komen bij het Meldpunt van de GRR signalen binnen van burgers die vast lopen in relatie tot hun beperking. Zij uiten daarbij ook hun gedachten en belevingen over het functioneren van de nationale en lokale overheid. Drie signalen voeren de boventoon. De cumulatie van de bezuinigingen die hen treffen, de vaak lange en moeizame processen bij het aanvragen van voorzieningen op lokaal niveau en de ziens- en handelwijze van een door de gemeente extern gevraagd advies m.b.t. de aanvraag.

Wanneer en onmiskenbaar vast staat welke beperking iemand heeft, en de aanvrager in dossier reeds eerder en/of langere tijd bekend is bij gemeente wordt steeds opnieuw advies gevraagd. Burgers vragen zich terecht af waarom deze dure advieskosten herhaaldelijk worden gemaakt en zien dit als geld over de balk gooien. Daarnaast is het zeer opmerkelijk dat is geconstateerd dat bij de gemeente nog niet bekende aanvragers, veelal een afwijzing krijgen zonder dat er enig onderzoek plaatsvindt.

De in het Wmo-Beleidsplan 2012-2016 beoogde efficiëntie en effectiviteit is nu in de praktijk nog ver te zoeken. Steeds vaker komen er meldingen binnen over afwijzingen van de gevraagde voorziening. De tijdspanne die wordt gehanteerd voor de behandeling van een aanvraag is in veel gevallen significant. Daaruit voortkomend duurt de behandeling en besluitvorming bij het voeren van bezwaar ongeoorloofd lang. Het blijkt geen uitzondering dat aanvragers meer dan een jaar moeten wachten op de definitieve besluitvorming. De wet “dwangsom” lijkt hierop geen gunstige uitwerking te hebben.

De Ac adviseert dringend het college met spoed te evalueren hoe de Wijzerplaats en de afdeling Bezwaar en Beroep functioneren. De noodzaak hiervan kan de GRR onderbouwd aan u tonen door middel van tientallen (geanonimiseerde) casus voorbeelden. Daaronder behoren ook diverse beroepsprocedures bij de rechtbank die door de rechter aan de aanvrager zijn toegewezen.

De Ac vindt het niet sympathiek dit onder uw nadrukkelijk aandacht te moeten brengen. Toch gaat zij haar taak om de inventarisatie van haar onderzoek, ten dienste van het uitbrengen van een gedegen advies, niet uit de weg. De Ac beschouwd zichzelf niet tot de "beste stuurder die aan wal" staan. Zij weegt inhoudelijk de onderlinge verbanden en belangen doeltreffend af, die het belang van de burger met een beperking dienen.

Bij de Ac dringt zich steeds meer de vraag op of de participatieafspraken in de gemeente Ridderkerk de juiste vorm betreffen en zijn meegegroeid met de ontwikkelingen onder de Wmo. Het college wordt ondersteund en geadviseerd door een deskundig ambtenarenapparaat. Daarnaast worden zij door de diverse beleidsplatforms, wijkoverleggen en de diverse organisaties uit het maatschappelijk middenveld geadviseerd.

Op welke wijze de uiteindelijke besluitvormers, de leden van de gemeenteraad, zich laten informeren en adviseren blijkt in de praktijk precair. Ondanks het duale politieke stelsel wordt er een strikte scheiding gehanteerd tussen college en raad daar waar het de advisering betreft. In de praktijk doet dit zich voorkomen als dat de uitvoerende bestuursstak alle informatie en adviezen ontvangt en de besluitvormende bestuursstak moet worden gemeden. De Ac blijft dit een merkwaardige omgekeerde gang van zaken vinden die om adequate verandering vraagt.

In het begeleidend schrijven van de adviseringvraag over het Wmo-Beleidsplan 2012-2016, staat omschreven dat de gemeenteraad het advies integraal krijgt aangeboden. De Ac vindt dit een positief besluit dat mogelijk duidt op een kanteling van denken v.w.b. de huidige structuur van de advisering.

De Ac wenst zowel het college als de raad veel wijsheid om tot besluitvorming en de uitvoering hiervan te komen.

In afwachting van uw reactie en met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

Mw. A. Ouwens-Slingerland
Voorzitter Adviescommissie Beleidsplatform Gehandicapten Ridderkerk.

